PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

2004. gada 21. oktobrī *

Lieta T-36/99

Lenzing AG, *Lenzing* (Austrija), ko sākotnēji pārstāvēja H. J. Nīmeijers [*H.-J. Niemeyer*], pēc tam — I. Brinkers [*I. Brinker*] un U. Soltēss [*U. Soltész*], advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. Kreišics [*V. Kreuschitz*] un D. Triandafilu [*D. Triantafyllou*], pārstāvji, kam palīdz M. Nuņjess-Millers [*M. Núñez-Müller*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

* Tiesvedības valoda — vācu.

Spānijas Karaliste, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 1998. gada 28. oktobra Lēmumu 1999/395/EK par valsts atbalstu, ko Spānija piešķīra *Sniace, SA*, kas atrodas *Torrelavega*, Kantabrijā (OV 1999, L 149, 40. lpp.), kas ir grozīts ar Komisijas 2000. gada 20. septembra Lēmumu 2001/43/EK (OV 2001, L 11, 46. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], tiesneši P. Linda [*P. Lindh*], Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*] un I. Legāls [*H. Legal*] un M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*],

sekretāre D. Kristensena [*D. Christensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2003. gada 23. oktobrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Piemērojamie valsts tiesību akti

1 1994. gada 20. jūnija Karaļa likumdošanas dekrēta Nr. 1/1994, kas apstiprina vispārējā sociālās apdrošināšanas likuma kodificēto redakciju (1994. gada 29. jūnija *BOE* Nr. 154, 1825. lpp., turpmāk tekstā — "Vispārējais likums par sociālo apdrošināšanu"), 20. pants nosaka:

"1. Sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus vai šo iemaksu pieaugumu, kā arī parādus no citiem sociālās apdrošināšanas avotiem, kas nav iemaksas, var maksāt pakāpeniski vai pa daļām.

[..]

3. Atļauju veikt sociālās apdrošināšanas parādu pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām piešķir tiesību aktos paredzētā veidā un saskaņā ar tajos minētiem nosacījumiem. Lai administratīvais lēmums, kas atļauj pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām, būtu spēkā, tajā ir jāietver nosacījums garantēt pienākuma izpildi saskaņā ar spēkā esošiem tiesību aktiem, izveidojot reāltiesības vai personāltiesības, ja vien izņēmuma apstākļi attaisno to, ka tiek piešķirta atkāpe no šī nosacījuma.

4. Sociālās apdrošināšanas parādu pakāpeniskai atmaksai vai atmaksai pa daļām ir jāpiemēro likumisko procentu likme, kas ir spēkā atļaujas piešķiršanas laikā, skaitot no atļaujas spēkā stāšanās dienas līdz atmaksas dienai, saskaņā ar 1984. gada 29. jūnija Likumu Nr. 24/1984 par likumiskās procentu likmes grozīšanu."

2 Atbilstoši Vispārējā likuma par sociālo apdrošināšanu 27. pantam līdz ar parādiem, kuru atmaksas termiņš ir pagarināts, jāmaksā arī kavējuma nauda.

3 Nosacījumi par sociālās apdrošināšanas parādu pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām precizē 1995. gada 6. oktobra Karaļa dekrēts Nr. 1637/1995, kas apstiprina vispārējos noteikumus par nodokļu iekasēšanu no sociālās apdrošināšanas sistēmas avotiem (1995. gada 24. oktobra *BOE* Nr. 254, 30844. lpp.). Šajā karaļa dekrētā, jo īpaši tā 40. panta 1. punktā, noteikts:

"Sociālās apdrošināšanas parādu atmaksu var veikt pakāpeniski vai pa daļām gan brīvprātīgas samaksas posmā, gan piespiedu atmaksas laikā pēc to parādnieku pieprasījuma, kuri ekonomiskās un finansiālās situācijas un citu īpašu iemeslu dēļ, ko izvērtē Vispārējās sociālās apdrošināšanas fonds, nav spējīgi nomaksāt savus parādus."

4 Sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda termiņu pagarināšanu reglamentē arī darba lietu un sociālās apdrošināšanas ministra 1996. gada 22. februāra lēmuma 11.–27. pants, kas īsteno vispārējos noteikumus par nodokļu iekasēšanu no sociālās apdrošināšanas sistēmas avotiem (1996. gada 29. februāra *BOE* Nr. 52, 7849. lpp.).

5 *Fondo de Garantía Salarial* (Algu garantijas fonds, turpmāk tekstā — "*Fogasa*") ir neatkarīga organizācija, ko uzrauga Darba lietu un sociālās apdrošināšanas ministrija; tā ir juridiska persona un tai ir tiesības celt prasību tiesā savu mērķu sasniegšanai. Tās galvenais uzdevums atbilstoši 1995. gada 24. marta Karaļa likumdošanas dekrēta Nr. 1/1995 33. panta 1. punktam, ar ko apstiprina likuma par noteikumiem, kas attiecas uz darbiniekiem, kodificēto redakciju (1995. gada 29. marta *BOE* Nr. 75, 9654. lpp., turpmāk tekstā — "Darbinieku noteikumi"), ir

maksāt "darbiniekiem algas, ko viņi iepriekš nav saņēmuši uzņēmuma maksātnespējas, maksājumu apturēšanas, bankrota vai aizdevēju pieteikto pretenziju dēļ". Atbilstoši 33. panta 4. punktam *Fogasa* iestājas darbinieku vietā to prasībās, lai panāktu lielāku summu atgūšanu.

6 Formalitātes, kas jānokārto, lai atgūtu šo maksājumu summas, ir noteiktas 1985. gada 6. marta Karaļa dekrētā Nr. 505/85 par *Fogasa* struktūru un darbību (1985. gada 17. aprīļa *BOE* Nr. 92, 10203. lpp.), ar ko papildina Darbinieku noteikumus. Šī karaļa dekrēta 32. pants paredz:

"1. Lai atvieglotu parāda summu atgūšanu, *Fogasa* var noslēgt vienošanās par parādu atgūšanu, vienojoties par veidu, termiņiem un garantijām, apvienojot aizstājošās darbības sekas ar prasībām par uzņēmuma turpinātību un darba vietu saglabāšanu.

Summām, par kurām ir noslēgtas vienošanās par parāda atgūšanas termiņa pagarināšanu, tiek pieskaitīts spēkā esošo likumisko procentu maksājums.

2. Vajadzības gadījumā vienošanos par parāda atgūšanas termiņu pagarināšanu dara zināmu tiesai, kurā ir iesniegta prasība par piespiedu izpildi.

3. Konvencijas neizpilde atceļ vienošanos; *Fogasa* ir jāizpilda visas tai saistošās darbības un tā var pieprasīt atkārtoti uzsākt atlikto procesu.

[..]."

7 Kārtību, kādā *Fogasa* slēdz vienošanos par parādu atgūšanu, reglamentē Darba lietu un sociālās apdrošināšanas ministra 1985. gada 20. augusta lēmums (1985. gada 28. augusta *BOE* Nr. 206, 27071. lpp.). Šis lēmums nosaka objektīvus kritērijus, kas *Fogasa* ir jāizpilda, precizējot, ka tie ir piemērojami "vajadzīgās rīcības brīvības robežās, kas ļauj ņemt vērā katra gadījuma īpatnības". Šī paša lēmuma 2. panta 1. punkts nosaka maksimālo parāda termiņa pagarinājumu. Tā 3. pants paredz, ka ir jāpieprasa "pietiekama" garantija. Visbeidzot atbilstoši šī lēmuma 6. panta 3. punktam *Fogasa* var noraidīt jebkuru lūgumu par parāda pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām.

Prāvas rašanās fakti

8 *Lenzing AG* (turpmāk tekstā — "prasītājs") ir Austrijas sabiedrība, kas ražo un laiž apgrozībā celulozes šķiedras (viskoze, modālviskoze un liosels).

9 *Sniace, SA* (turpmāk tekstā — "*Sniace*") ir Spānijas sabiedrība, kas ražo celulozi, papīru, viskozes šķiedras, sintētiskās šķiedras un sodas sulfātu. Tā ir dibināta Kantabrijā [*Cantabria*] (Spānijā), kas no 1995. gada septembra ir atbalstāmais apgabals EKL 92. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunkts).

10 1993. gada martā Spānijas tiesas uzdeva *Sniace*, kam jau vairākus gadus bija ekonomiskas un finansiālas grūtībās, pārtraukt maksājumus. 1996. gada oktobrī *Sniace* privātie aizdevēji noslēdza vienošanos par 40 % savu aizdevumu aizstāšanu ar šī uzņēmuma akcijām; uz šīs vienošanās pamata tika izbeigta maksājumu pārtraukšana. Izmantojot savas atturēšanās tiesības, *Sniace* publiskie aizdevēji nolēma nepiedalīties šajā vienošanā.

11 1993. gada 5. novembrī un 1995. gada 31. oktobrī *Sniace* noslēdza vienošanās ar *Fogasa* par to algu un pabalstu parāda atmaksu, ko *Fogasa* bija pārskaitījusi *Sniace* darbiniekiem. Pirmā vienošanās paredzēja atmaksāt summu 897 652 789 Spānijas pesetu (ESP) apmērā un ESP 465 055 911 procentu maksājumu, kas ir aprēķināts pēc likumiskās 10 % likmes, veicot maksājumus reizi pusgadā astoņus gadus (turpmāk tekstā — "1993. gada 5. novembra vienošanās"). Otrā vienošanās paredzēja atmaksāt ESP 229 424 860 un ESP 110 035 018 procentu maksājumu, kas ir aprēķināts pēc likumiskās 9 % likmes, veicot maksājumus reizi pusgadā astoņus gadus (turpmāk tekstā — "1995. gada 31. oktobra vienošanās"). Lai garantētu parādu atmaksu *Fogasa*, *Sniace* 1995. gada 10. augustā *Fogasa* labā nodibināja hipotēku uz diviem saviem īpašumiem. 1998. gada jūnijā summa, ko *Sniace* bija atmaksājusi abu šo vienošanos ietvaros, sastādīja ESP 186 963 594.

12 1996. gada 8. martā Vispārējā sociālās apdrošināšanas kase (turpmāk tekstā — "VSAK") noslēdza vienošanos, lai pagarinātu atmaksas termiņu *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parādam ESP 2903 381 848 apmērā par laika posmu no 1991. gada februāra līdz 1995. gada februārim (turpmāk tekstā — "1996. gada 8. marta vienošanās"). Šī vienošanās paredzēja minētās naudas summas, kam pieskaitīti procenti, kas ir aprēķināts pēc likumiskās 9 % likmes, atmaksāšanu, veicot 96 ikmēneša maksājumus laika posmā līdz 2004. gada martam. Šī vienošanās tika grozīta ar 1996. gada 7. maija vienošanos, kas paredzēja atlikt atmaksu uz vienu gadu, atmaksu 84 ikmēneša maksājumos un likumiskās 9 % likmes piemērošanu (turpmāk tekstā — "1996. gada 7. maija vienošanās"). Tā kā *Sniace* neizpildīja šīs vienošanās, tās tika aizstātas ar jaunu vienošanos, ko 1997. gada 30. septembrī šī sabiedrība parakstīja ar VSAK (turpmāk tekstā — "1997. gada 30. septembra vienošanās"). Atmaksājamā summa bija ESP 3 510 387 323, kas atbilst sociālās apdrošināšanas iemaksu parādam par laika posmu no 1991. gada februāra līdz 1997. gada februārim, kam pieskaitīts nokavējuma maksājums ESP 615 056 349 apmērā, un tas bija jānomaksā 10 gados. Pirmo divu gadu laikā bija jāmaksā tikai tie procentu maksājumi, kas ir aprēķināti pēc ikgadējās 7,5 % likmes, bet turpmākajos gados atmaksai bija jāsedz gan pamata maksājums, gan procentu maksājums. Atbilstoši 1997. gada 30. septembra vienošanai līdz 1998. gada aprīlim *Sniace* bija atmaksājusi ESP 216 118 863.

13 1996. gada 4. jūlijā prasītājs iesniedza Komisijai sūdzību par vairākiem valsts atbalstiem, kas vairāku gadu laikā ir piešķirti *Sniace*, sākot no astoņdesmito gadu beigām. Papildu informāciju Komisijai tas sniedza 1996. gada 26. novembra un 9. decembra vēstulēs. Spānijas valsts iestādes izklāstīja savus apsvērumus 1997. gada 17. februāra vēstulē.

14 1997. gada 10. marta vēstulē Komisija informēja prasītāju par to, ka lieta saistībā ar sūdzību, ka *Sniace* ir saņēmusi valsts atbalstu EKL 92. panta 1. punkta nozīmē (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 87. panta 1. punkts), tiek izbeigta pierādījumu trūkuma dēļ.

15 1997. gada 17. aprīļa vēstulē prasītājs paziņoja Komisijai papildu informāciju savas sūdzības atbalstam, tostarp *Sniace* sanācijas plānu, ko 1996. gada augustā izstrādāja privāts konsultāciju uzņēmums pēc Kantabrijas pašvaldības Rūpniecības ministrijas pieprasījuma. Prasītājs tikās ar Komisiju 1997. gada 17. maijā. 1997. gada 18. jūnija vēstulē tā Komisijai nosūtīja konkrētu informāciju par Eiropas viskozes šķiedru tirgu.

16 1997. gada 7. novembra vēstulē Komisija paziņoja Spānijas valdībai savu lēmumu uzsākt EKL 93. panta 2. punktā (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 2. punkts) paredzēto procedūru attiecībā uz dažiem iespējamiem atbalstiem, par kuriem prasītājs ziņojis, ieskaitot 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās un "sociālās apdrošināšanas iemaksu nepiedzīšanu no 1991. gada", un uzaicināja to iesniegt savus apsvērumus. Citām dalībvalstīm un ieinteresētām personām tika paziņots par šīs procedūras uzsākšanu un tās tika aicinātas iesniegt savus iespējamos apsvērumus šīs vēstules publikācijā 1998. gada 14. februāra *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 49, 2. lpp.). Spānijas valdība savus apsvērumus darīja zināmus 1997. gada 19. decembra vēstulē. Trešās ieinteresētās personas, tostarp arī prasītājs ar 1998. gada 27. marta vēstuli, iesniedza savus apsvērumus, ko Spānijas valdība komentēja 1998. gada 24. jūnija vēstulē. 1998. gada 16. aprīļa vēstulē Spānijas valdība atbildēja uz Komisijas 1997. gada 23. februāra vēstulē uzdotajiem jautājumiem.

17 1998. gada 28. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu 1999/395/EK par Spānijas piešķirto valsts atbalstu *Sniace, SA*, kas atrodas *Torrelavega*, Kantabrijā (OV 1999, L 149, 40. lpp; turpmāk tekstā — "1998. gada 28. oktobra lēmums").

18 Šī lēmuma rezolutīvā daļa ir šāda:

"*1. pants*

Šāds valsts atbalsts, ko Spānija piešķīrusi *Sniace*, nav saderīgs ar kopējo tirgu:

a) 1996. gada 8. marta vienošanās (ko groza 1996. gada 7. maija vienošanās) starp *Sniace* un [VSAK] par atmaksas termiņa pagarināšanu parāda pamata summai ESP 2 903 381 848, ko vēlāk grozīja ar 1997. gada 30. septembra vienošanos par atmaksas termiņa pagarināšanu parāda kopējai pamata summai ESP 3 510 387 323 tiktāl, ciktāl procentu maksājuma likme bija zemāka par tirgus likmi;

b) 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās starp *Sniace* un [*Fogasa*] attiecīgi, par ESP 1 362 708 700 un ESP 339 459 878 (ieskaitot procentus) tiktāl, ciktāl procentu maksājuma likme bija zemāka par tirgus likmi.

Attiecībā uz citiem punktiem, uz ko attiecas procedūra, kas uzsākta atbilstoši [EKL 88. panta 2. punktam], proti, kredīta garantija par kopējo summu viens miljards [ESP], ko apstiprināja likums 7/93, plānotās atkritumu apstrādes rūpnīcas

finansēšanas mehānismu un daļēju parādu atcelšanu, ko veikusi Torelavegas [*Torrelavega*] pašvaldība, šie pasākumi neveido valsts atbalstu, tādēļ procedūru var slēgt. Tomēr divu mēnešu laikā no šī lēmuma publicēšanas dienas Spānijai ir jāpaziņo Komisijai par *Torrelavega* pašvaldības laboto vērtējumu par nodokļiem, kas *Sniace* jāmaksā saistībā ar uzņēmējdarbību par 1995. un turpmākajiem gadiem. Komisija pienācīgā laikā pieņems atsevišķu lēmumu par nenomaksātām vides nodevām par laika posmu no 1987. līdz 1995. gadam.

2. pants

1. Spānijas Karaliste veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu no prasītāja 1. pantā minēto atbalstu, kas tam piešķirts nelikumīgi.

2. Atbalsta atgūšanu veic saskaņā ar valsts tiesībās noteiktām procedūrām. Par atgūstamajām summām jāmaksā procentu maksājumi no dienas, kurā konkrētās summas ir piešķirtas prasītājam, līdz to faktiskās atgūšanas dienai. Procentu maksājumu aprēķina pēc piemērojamās pamata likmes.

3. pants

Divu mēnešu laikā no šī lēmuma publicēšanas dienas Spānijas Karaliste paziņo Komisijai par pasākumiem, ko tā ir veikusi lēmuma izpildei.

4. pants

Šī lēmuma adresāts ir Spānijas Karaliste."

Spriedums lietā *Tubacex* un 2000. gada 20. septembra lēmums

19 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesā saņemts 1998. gada 24. decembrī, Spānijas Karaliste cēla prasību par 1998. gada 28. oktobra lēmuma atcelšanu (lieta C-479/98). Pirmo reizi ar Tiesas priekšsēdētāja 1999. gada 23. februāra lēmumu tiesvedība šajā lietā tika atlikta līdz Tiesas sprieduma pasludināšanai lietā C-342/96 Spānija/Komisija, kurā tika izvirzīti līdzīgi jautājumi.

20 Minētās lietas priekšmets bija atcelt Komisijas 1996. gada 30. jūlija Lēmuma 97/21/EK, EOTK, EK par valsts atbalstu *Compañía Española de Tubos por Extrusión SA*, kas atrodas Lodijā (*Llodia*, Alavā [*Álava*]), (OV 1997, L 8, 14. lpp.). Šajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka atsevišķas vienošanās par parādu atmaksu, ko noslēdza *Compañía Española de Tubos por Extrusión* (turpmāk tekstā — "*Tubacex*"), tā meitas uzņēmums *Aceríade Álava* un *Fogasa*, kā arī atsevišķas vienošanās par parāda termiņu pagarināšanu un tā atmaksu pa daļām, ko šie uzņēmumi noslēdza ar VSAK, ietvēra valsts atbalsta elementus, kas bija piešķirts nelikumīgi un nebija saderīgs ar kopējo tirgu atbilstoši EKL 87. pantam un Komisijas 1991. gada 27. novembra Lēmumam Nr. 3855/91/EOTK, ar ko noteica Kopienas normas valsts atbalstam metalurģijas nozarē (OV L 362, 57. lpp.), "tiktāl, ciktāl procenta maksājuma likme [bija] zemāka par tirgus likmēm". Komisija uzskata, ka likumiskās 9 % likmes piemērošana minētajās vienošanās neatbilda normāliem tirgus nosacījumiem, kuros Spānijas privātbankas piemērotā vidējā procentu likme aizņēmumiem, kuru ilgums pārsniedz trīs gadus, bija ievērojami augstāka.

21 1999. gada 29. aprīlī Tiesa pasludināja spriedumu lietā C-342/96, *Recueil*, I-2459. lpp., turpmāk tekstā — "*Tubacex* spriedums". Vispirms tā konstatēja, ka *Fogasa* nepiešķīra aizdevumus uzņēmumiem bankrota stadijā vai grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, bet apmierināja visus likumīgos darbinieku prasījumus no saviem naudas līdzekļiem, ko pēc tam tā atguva no uzņēmumiem. Tā piebilda, ka *Fogasa* varēja noslēgt vienošanās par parādu atmaksu, kas tai ļāva saņemt parāda summu pakāpeniski vai pa daļām, un ka arī VSAK drīkstēja atļaut sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda pakāpenisku samaksu vai samaksu pa daļām. Turpinājumā Tiesa norādīja, ka valsts nav rīkojusies kā publiskais ieguldītājs, kura intervence būtu salīdzināma ar privāta ieguldītāja rīcību, kas aizdod savu kapitālu ar mērķi to atgūt pēc iespējas īsākā laikā ar peļņu, bet gan kā "publiskais aizdevējs, kurš, tāpat kā privātais aizdevējs, vēlas atgūt parāda summas un kurš, lai veicinātu parādu atmaksu, tādēļ noslēdz vienošanos ar parādnieku par parādu pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām" (46. punkts). Tā precizēja, ka minētās vienošanās tika noslēgtas tādēļ, ka *Tubacex* jau iepriekš saskaņā ar likumu bija saistošs pienākums atmaksāt algas, ko izmaksāja *Fogasa*, un nomaksāt savus sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus, un ka tādēļ vienošanās neradīja jaunus *Tubacex* parādus valsts iestādēm (47. punkts). Visbeidzot, Tiesa paziņoja, ka "procentu likme, kas parasti tiek piemērota šāda veida aizdevumiem, ir paredzēta tam, lai atlīdzinātu zaudējumus, ko ir cietis aizdevējs parādnieka parāda atmaksas nokavējuma dēļ, proti, tie ir nokavējuma procenti", un ka "gadījumā, kad nokavējuma procentu likme, kas tiek piemērota publiska aizdevēja parādiem, atšķiras no likmes, ko piemēro privāta aizdevēja parādiem, tad pēdējo no minētajām likmēm ir jāiekasē tajā gadījumā, kad tā pārsniedz pirmo likmi" (48. punkts). Ņemot vērā šos faktorus, Tiesa atcēla lēmumu 97/21 "jo tas atzīst Spānijas Karalistes veiktos pasākumus [*Tubacex*] labā par nesaderīgiem ar EKL [87. pantu] tiktāl, cik 9 % likme, kas piemērota *Tubacex* parāda summām par labu *Fogasa* un VSAK, ir zemāka par pastāvošām tirgus likmēm".

22 Lietā C-479/98 Komisija 1999. gada 17. jūnija vēstulē Tiesai norādīja, ka, ņemot vērā spriedumu lietā *Tubacex*, tai bija nodoms daļēji atsaukt 1998. gada 28. oktobra lēmumu un atkārtoti uzsākt procedūru atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam, lai saņemtu apsvērumus no trešām ieinteresētām personām. Tādējādi tā atbilstoši

Tiesas Reglamenta 82.a panta 1. punkta b) apakšpunktam lūdza apturēt tiesvedību šajā lietā līdz minētā lēmuma daļējai atcelšanai. Tiesas priekšsēdētājs apmierināja šo lūgumu ar 1999. gada 1. jūlija lēmumu.

23 Pēc sprieduma lietā *Tubacex* Komisija atkārtoti izvērtēja 1998. gada 28. oktobra lēmumu. 2000. gada 16. februāra vēstulē tā paziņoja Spānijas valdībai par savu lēmumu uzsākt procedūru atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam attiecībā uz "valsts atbalsta elementiem [..], kas ir uzskatāmi par nesaderīgiem ar [1998. gada 28. oktobra] lēmuma 1. pantā minēto kopējo tirgu", un uzaicināja to iesniegt savus apsvērumus. Citas dalībvalstis un ieinteresētās personas tika informētas par šīs procedūras uzsākšanu un uzaicinātas norādīt savus iespējamos apsvērumus šīs vēstules publikācijā 2000. gada 15. aprīļa *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 110, 33. lpp.). Spānijas valdība paziņoja savus apsvērumus 2000. gada 19. aprīļa vēstulē.

24 2000. gada 20. septembrī Komisija pieņēma Lēmumu 2001/43/EK, ar ko grozīja 1998. gada 28. oktobra lēmumu (OV 2001, L 11, 46. lpp., turpmāk tekstā — "2000. gada 20. septembra lēmums").

25 2000. gada 20. septembra lēmuma V punkts "Vērtējums" ir formulēts šādi:

"(20) Komisijai ir jānosaka, vai elementi, kas atzīti par nesaderīgiem ar kopējo tirgu [1998. gada 28. oktobra] lēmuma 1. pantā, veido valsts atbalstu [EKL] 87. panta 1. punkta nozīmē. Ja šķiet, ka šajā lietā tika piešķirts valsts atbalsts, Komisijai ir jāpārbauda, vai šis atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu.

(21) Faktiskie un juridiskie apstākļi spriedumā lietā *Tubacex* ir vienādi ar tiem apstākļiem, ko Spānija norāda Tiesai lietā C-479/98, kā arī tiem, ko *Sniace* norāda Pirmās instances tiesā lietā T-190/99, apstrīdot [1998. gada 28. oktobra] lēmumu. Komisija uzskata, ka Tiesas sniegtie argumenti šajā lietā ir piemērojami arī agrākām vienošanām starp *Sniace* un *Fogasa* un starp *Sniace* un [VSAK], ko [1998. gada 28. oktobra lēmumā] atzīst par tādām, kas ietver valsts atbalstu.

(22) Pirmkārt, ir jāuzsver, ka *Sniace* jau iepriekš bija likumā noteikts pienākums atmaksāt algas, ko *Fogasa* ir izmaksājusi avansa veidā, un atmaksāt sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus. Tādējādi minētās vienošanās neradīja jaunu *Sniace* parādu valsts iestādēm. Šādi vienošanās ar *Fogasa* par parāda atmaksu un vienošanās ar [VSAK] par parāda termiņa pagarināšanu valsts nerīkojās kā publiskais ieguldītājs, kura intervence būtu pielīdzināma privātā ieguldītāja izturēšanās veidam, kas aizdod savu kapitālu ar mērķi to atgūt ar peļņu pēc iespējas īsākā laikā, bet gan kā publiskais aizdevējs, kurš, tāpat kā privātais aizdevējs, vēlas atgūt summas, kas viņam pienākas. Līdz ar to, lai novērtētu apstrīdēto valsts atbalstu, Komisijai ir jāsalīdzina nokavējuma procenti, kas ir piemēroti publiskā aizdevēja parādiem, ar tiem procentiem, ko līdzīgos apstākļos piemērotu privāto aizdevēju parādiem.

(23) Tomēr ir jānorāda, ka īpašās parādnieku un aizdevēju situācijas var sarežģīt kopīgas pieejas noteikšanu, ko izvelētos privātie aizdevēji, kas vēlas atgūt viņiem pienākošās summas. Līdz ar to Komisijai katrā atsevišķā lietā savs vērtējums jābalsta uz privāto aizdevēju izturēšanās analīzi.

(24) Šajā lietā pēc *Sniace* 1992. gadā iesniegtā lūguma Spānijas tiesas 1993. gada martā uzdeva uzņēmumam pārtraukt maksājumus. Izmantojot savas atturēšanās

tiesības, publiskie aizdevēji neparakstīja 1996. gada oktobra vienošanos, kas tika noslēgta starp aizdevējiem šī maksājumu pārtraukšanas procesa ietvaros. Kā Komisija ir konstatējusi lēmumā par procesa uzsākšanu, izmantojot savas atturēšanās tiesības, publiskie aizdevēji šādi ir pilnībā pasargājuši savus kredītus.

(25) Vienošanās starp *Fogasa* un *Sniace*, no vienas puses, un Sociālās apdrošināšanas [dienestu aģentūru] un *Sniace*, no otras puses, neparedzēja šim uzņēmumam piešķirt labvēlīgāku attieksmi nekā tā, ko paredz vienošanās starp privātajiem aizdevējiem.

(26) Tomēr privātiem aizdevējiem piedāvātie nosacījumi nebija tādi paši kā tie, ko piešķīra publiskiem aizdevējiem, ņemot vērā publisko iestāžu stāvokli, sniegto nodrošinājumu un atturēšanās tiesības. Līdz ar to Komisija uzskatīja, ka, izmantojot šo salīdzinošo pieeju, šajā lietā netiek korekti piemērots "privātā aizdevēja" kritērijs, kā to definē Tiesa, kura — kā tas ir uzsvērts tās 1999. gada 29. jūnija spriedumā lietā C-256/97 *DMT* — uzskata, ka attiecīgo publisko aizdevēju izturēšanās ir jāsalīdzina ar varbūtēja privāta aizdevēja izturēšanos, kurš pēc iespējas atrodas tādā pašā situācijā.

(27) Komisija atzīst, ka Spānijas Civilkodeksa 1108. pants nosaka, ka aizdevēja ciestā zaudējuma atlīdzināšanai tiek piemērota likumiskā procentu likme, ja parādnieks maksājumu ir nokavējis un nav vienošanās par citu procentu likmi. Turklāt Spānijas Komerclikuma 312. pants nosaka, ka naudas aizņēmuma gadījumā un ja starp pusēm nepastāv īpaša vienošanās, parādniekam atmaksas dienā ir jāatlīdzina parāda likumiskā vērtība [..]. Līdz ar to likumiskā procentu likme būs visaugstākā likme, ko privātais aizdevējs var cerēt atgūt, ja viņš turpina atgūt parādu ar likumīgiem līdzekļiem.

(28) Līdz ar to privātais aizdevējs nevarēja saņemt no parādnieka tādu nokavējuma procentu likmi, kas ir augstāka par likumisko procentu likmi, kā kompensāciju par to, ka tas neturpināja atgūt parādu ar likumā noteiktiem līdzekļiem.

(29) Visbeidzot, jāpievērš uzmanība *Sniace* īpašai situācijai tajā dienā, kad tika noslēgta vienošanās par parāda atmaksas termiņa pagarināšanu ar *Fogasa* un [VSAK]. Šim uzņēmumam bija ievērojamas finansiālas grūtības, kas noveda pie maksājumu pārtraukšanas un nopietni apdraudēja tā pastāvēšanas iespēju. Kā Komisija ir norādījusi [1998. gada 28. oktobra] lēmumā, izvairoties no piespiedu parāda piedziņas, lai neriskētu izprovocēt uzņēmuma likvidāciju, [VSAK] rīkojās, izmantojot visas parāda atgūšanas iespējas.

(30) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Komisija piekrīt, ka šajā lietā, pagarinot *Sniace* parādu atmaksas termiņu un piemērojot likumisko procentu likmi, Spānija ir mēģinājusi izmantot visas iespējas, lai atgūtu summas, kas tai pienākas, neciešot finansiālus zaudējumus. Līdz ar to Spānija ir izturējusies tā, kā to būtu darījis iespējamais privātais aizdevējs, kas attiecībā pret *Sniace* atrastos tādā pašā situācijā."

26 Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisija 2000. gada 20. septembra lēmumā secināja, ka "vienošanās par parādu atmaksu, kas noslēgtas starp *Fogasa* un *Sniace*, un vienošanās par parāda termiņa pagarināšanu, ko noslēgušas Sociālās apdrošināšanas [dienestu aģentūra] un *Sniace*, [neveido] valsts atbalstu" (31. punkts) un ka līdz ar to "tai [ir] jāgroza savs [1998. gada 28. oktobra] lēmums" (32. apsvērums).

27 2000. gada 20. septembra lēmuma rezolutīvā daļa paredz:

"*1. pants*

[1998. gada 28. oktobra] lēmums tiek grozīts šādi:

1) 1. panta 1. punkts tiek aizvietots ar šādu rindkopu:

"Šādi Spānijas īstenotie pasākumi par labu [*Sniace*] neveido valsts atbalstu:

a) 1996. gada 8. marta vienošanās (ko groza 1996. gada 7. maija vienošanās) starp *Sniace* un [VSAK] par parāda kopējās summas [ESP] 2 903 381 848 jeb EUR 17 449 676,34 atmaksas termiņa pagarināšanu, kas vēlāk grozīta ar 1997. gada 30. septembra vienošanos par parāda kopējās summas [ESP] 3 510 387 323 jeb EUR 21 097 852,72 termiņa pagarināšanu, un

b) 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās starp *Sniace* un *Fogasa* par divām summām, attiecīgi, [ESP] 1 362 708 700 jeb EUR 8 190 044,23 un [ESP] 339 459 878 jeb EUR 2 040 194,96".

2) 2. pants tiek atcelts.

2. pants

Šī lēmuma adresāts ir Spānijas Karaliste."

28 Turpmāk tekstā atsauce uz 1998. gada 28. oktobra lēmumu, ko groza 2000. gada 20. septembra lēmums, būs "Apstrīdētais lēmums".

29 2000. gada 4. decembrī Tiesas priekšsēdētāja izdeva rīkojumu izslēgt no reģistra lietu C-479/98.

Process

30 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 1999. gada 11. februārī, prasītājs ceļ šo prasību, lai daļēji atceltu 1998. gada 28. oktobra lēmumu.

31 Ar atsevišķu aktu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 1999. gada 21. maijā, Komisija cēla iebildumu par nepieņemamību atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantam.

32 Ar aktu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 1999. gada 8. jūlijā, Spānijas Karaliste lūdza atļauju iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Ar 2001. gada 11. oktobra rīkojumu Pirmās instances tiesas piektās paplašinātās palātas priekšsēdētājs apmierināja šo lūgumu.

33 Ar Pirmās instances tiesas piektās paplašinātās palātas priekšsēdētāja 1999. gada 10. decembra rīkojumu šī tiesvedība tika apturēta līdz sprieduma pasludināšanai lietā C-479/98 atbilstoši EK Tiesas Statūtu 47. panta trešajai daļai (jaunajā redakcijā — Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 54. panta trešā daļa) un Pirmās instances tiesas Reglamenta 77. panta a) apakšpunktam un 78. pantam.

34 2001. gada 24. janvāra vēstulē Pirmās instances tiesas kanceleja uzaicināja galvenos lietas dalībniekus iesniegt savus apsvērumus par šīs tiesvedības turpināšanu, ņemot vērā 2000. gada 20. septembra lēmumu un iepriekš minēto Tiesas priekšsēdētāja 2000. gada 4. decembra rīkojumu par lietas izslēgšanu no reģistra. Prasītājs iesniedza savus apsvērumus Tiesas kancelejai ar ierakstītu vēstuli 2001. gada 12. februārī, kurā tas grozīja savus prasījumus (skat. šī sprieduma 41. punktu). Ar 2001. gada 16. februāra ierakstītu vēstuli Tiesas kancelejai Komisija pēc būtības norādīja, ka 2000. gada 20. septembra lēmums neietekmēja šīs tiesvedības priekšmetu.

35 2001. gada 11. aprīlī prasītājs iesniedza savus apsvērumus attiecībā uz iebildumu par nepieņemamību.

36 Ar 2001. gada 8. oktobra rīkojumu Pirmās instance tiesa (piektā palāta paplašinātā sastāvā) pievienoja iebildi par nepieņemamību pamata tiesvedībai.

37 Spānijas Karaliste 2002. gada 14. februārī iesniedza savu iestāšanās rakstu, par ko pamata lietas dalībnieki sniedza savus apsvērumus.

38 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instance tiesa (piektā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un procesa organizatorisko pasākumu ietvaros lūdza Komisiju iesniegt noteiktus dokumentus un Spānijas Karalisti — atbildēt uz rakstveida jautājumiem un iesniegt dokumentu. Komisija un Spānijas Karaliste izpildīja šīs prasības noteiktajā termiņā. Pirmās instances tiesa tiesas sēdes laikā lūdza arī prasītāju mutiski atbildēt uz vienu jautājumu.

39 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas jautājumiem tika uzklausīti 2003. gada 23. oktobra tiesas sēdē.

Lietas dalībnieku prasījumi

40 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt 1998. gada 28. oktobra lēmuma 1. pantu daļā, kurā Komisija ir paziņojusi, ka:

"1) neatgūtie parādi, kavējuma nauda un procentu maksājumi, kas pienākas [VSAK], kā arī 1996. gada 8. marta, 1996. gada 7. maija un 1997. gada 30. septembra vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu starp *Sniace* un [VSAK], un

2) neatgūtie parādi un kavējuma naudas parādi, kas pienākas [..] *Fogasa*, kā arī 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās starp *Sniace* un [..] *Fogasa*,

izņemot procentu likmes, kas atšķiras no tirgū piemērojamām likmēm, neveido valsts atbalstu [EKL 87. panta 1. punkta] nozīmē";

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

41 Savā 2001. gada 12. februāra vēstulē (skat. šī sprieduma 34. punktu) prasītājs šādi grozīja pirmo prasījumu daļu:

"atcelt [Apstrīdētā lēmuma] 1. pantu daļā, kurā Komisija ir paziņojusi, ka:

— neatgūtie parādi, kavējuma naudas un procentu maksājumi, kas pienākas [VSAK], kā arī 1996. gada 8. marta, 1996. gada 7. maija un 1997. gada 30. septembra vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu starp *Sniace* un šo organizāciju, un

— neatgūtie parādi un nokavējuma procentu parādi, kas pienākas *Fogasa*, kā arī 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās starp *Sniace* un *Fogasa*,

neveido valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē".

42 Apsvērumos saistībā ar iebildumu par nepieņemamību prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu atzīt prasību par pieņemamu.

43 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— jebkurā gadījumā noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

44 Spānijas Karalistes — personas, kas iestājusies lietā — prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— pakārtoti — noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

45 Komisija un Spānijas Karaliste atsaucas uz prasības nepieņemamību, pamatojoties uz to, ka prasītājs, no vienas puses, nav pamatojis interesi prasības iesniegšanā, un, no otras puses, Apstrīdētais lēmums to individuāli neskar.

Par intereses neesamību prasības iesniegšanā

Lietas dalībnieku argumenti

46 Komisija norāda, ka 2000. gada 20. septembra lēmumā tā atzina, ka nedz vienošanās par parāda atmaksas termiņa pagarināšanu un parāda atmaksu pa daļām kā tādas, nedz tajās paredzētā procentu likme, neveido valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tā norāda, ka šis lēmums ir kļuvis galīgs, jo prasītājs nav cēlis prasību par tā atcelšanu, un ka tādējādi prasības pieteikumā formulētajos prasījumos ir noteikts strīda priekšmets. Šie prasījumi skar tikai 1998. gada 28. oktobra lēmuma 1. punktu un tikai tiktāl, ciktāl VSAK un *Fogasa* nespēja atgūt no *Sniace* "parādus, kavējuma naudu un procentus", kas netiek uzskatīts par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē.

47 Komisija uzskata, ka prasītājam nebija intereses prasības iesniegšanā. Tā apgalvo — ja Pirmās instances tiesai būtu jāapmierina prasījumi par lēmuma atcelšanu, tas "neietekmētu [2000. gada 20. septembra] lēmuma galīgo raksturu un neko nemainītu [1998. gada 28. oktobra] lēmuma redakcijā, kuru tas grozīja". Faktiski, pat "atceļot [1998. gada 28. oktobra] lēmuma 1. pantu ar prasītāja izvirzītajiem nosacījumiem, [1998. gada 28. oktobra] lēmuma 1. panta 1. punkta galīgā redakcija, ko groza [2000. gada 20. septembra] lēmums, kas tieši noteica, ka strīdīgie pasākumi neveido valsts atbalstu, nekādā veidā netiktu ietekmēta".

48 Savā atbildē uz repliku Komisija pauž viedokli, ka 2000. gada 20. septembra lēmums "nav tikai vienkārša [1998. gada 28. oktobra] lēmuma "precizēšana"; tas arī neaizvieto šo lēmumu, bet, gluži pretēji, veido jaunu, patstāvīgu vērtējumu arī tiem valsts atbalstiem, kas jau [1998. gada 28. oktobra] lēmumā ir atzīti par saderīgiem ar kopējo tirgu". Tā precizē, ka procedūra, kas uzsākta atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam pēc sprieduma lietā *Tubacex* (skat. šī sprieduma 23. punktu), ietvēra ne

tikai jautājumu par procentu likmi, bet attiecās arī uz "visiem pasākumiem, kuru rezultātā tika pieņemts [1998. gada 28. oktobra] lēmums, bet turpmāk ņemot vērā arī [šo spriedumu]". Tāpat 2000. gada 20. septembra lēmumā tā "nepārprotami un vispārīgi analizēja un vērtēja šos pasākumus no valsts atbalstu viedokļa, jo īpaši no vienošanās starp *Fogasa* vai [VSAK] un *Sniace* viedokļa". Tādējādi "arī" prasītājam vajadzēja iesniegt prasību par 2000. gada 20. septembra lēmuma atcelšanu.

49 Spānijas Karaliste uzskata, ka 1998. gada 28. oktobra lēmuma 1. panta 1. punktam zuda "saturs, kad tika izdarīti grozījumi ar [2000. gada 20. septembra] lēmumu", un ka tādējādi šai prasībai ir zudis priekšmets.

50 Prasītājs norāda, ka prasījumi atcelt [tiesību aktu], ko ietver prasības pieteikums, attiecas uz 1998. gada 28. oktobra lēmumu tikai daļā, kurā Komisija ir paziņojusi, ka "neatgūtie parādi, kavējuma nauda un procenti, kas pienākas [VSAK], un vienošanās par parāda termiņa pagarināšanu starp *Sniace* un šo organizāciju, kā arī neatmaksāti aizdevumi un kavējuma procenti, kas pienākas [..] *Fogasa*, līdz ar *Sniace* un *Fogasa* noslēgto vienošanos, neveido valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē". Šie prasījumi neattiecas uz šī lēmuma 1. punktā ietverto paziņojumu, ka "atšķirība starp procentu likmi, par ko ir panāktas vienošanās, un tirgū piemērojamu augstāku likmi veido valsts atbalstu."

51 Prasītājs paskaidro, ka 2000. gada 20. septembra lēmums daļēji grozīja 1998. gada 28. oktobra lēmumu tādējādi, ka Komisija tajā uzskatīja, ka iepriekš minētā atšķirība starp procentu likmēm vairs neveido valsts atbalstu. 2000. gada 20. septembra lēmums negrozīja citus 1998. gada 28. oktobra lēmuma aspektus un jo īpaši prasības pieteikumā kritizēto aspektu. Tādējādi strīda priekšmets, kā tas ir formulēts prasības pieteikumā, paliek nemainīgs.

52 Prasītājs piebilst, ka pat tad, ja jāuzskata, ka 2000. gada 20. septembra lēmums atcēla un aizvietoja 1998. gada 28. oktobra lēmumu, tas varēja grozīt savus prasījumus, kā tas ir darīts 2001. gada 21. februāra vēstulē (skat. šī sprieduma 34. un 41. punktu). Šajā sakarā prasītājs atsaucas uz Tiesas 1982. gada 3. marta spriedumu lietā 14/81 *Alpha Steel*/Komisija, *Recueil*, 749. lpp.

53 Šo dažādo iemeslu dēļ prasītājs uzskata, ka tas ir pamatojis savi interesi prasības iesniegšanā.

Tiesas vērtējums

54 Vispirms ir jāatgādina, ka Apstrīdētā lēmuma procesa laikā veiktie grozījumi veido jaunu elementu, kas ļauj prasītājam grozīt savas prasības pamatus un prasījumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Alpha Steel*/Komisija, 8. punkts; Pirmās instances tiesas 2000. gada 3. februāra spriedums apvienotajās lietās T-46/98 un T-151/98 *CCRE*/Komisija, *Recueil*, II-167. lpp., 33.–36. punkts, un 2002. gada 28. februāra spriedums apvienotajās lietās T-227/99 un T-134/00 *Kavaerner Warnow Weft*/Komisija, *Recueil*, II-1205. lpp., 22. punkts).

55 1998. gada 28. oktobra lēmumā Komisija uzskatīja, ka 1996. gada 8. marta vienošanās, ko groza 1996. gada 7. maija un 1997. gada 30. septembra vienošanās starp *Sniace* un VSAK, un 1993. gada 5. novembra un 1995 gada 31. oktobra vienošanās starp *Sniace* un *Fogasa* neveidoja valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, izņemot "tiktāl, ciktāl procentu likme bija zemāka par tirgū piemērojamo likmi". Savā prasības pieteikumā prasītājs lūdz atcelt šo 1998. gada 28. oktobra lēmuma aspektu, jo īpaši norādot, ka "valsts atbalsts ietver [..] visas sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas vēl ir jāsamaksā, līdz ar kavējuma naudu un procentiem atbilstoši tirgū piemērojamai likmei, [kā arī] visas summas, kas pienākas *Fogasa*, līdz ar procentiem atbilstoši tirgū piemērojamai likmei". Attiecībā uz VSAK prasītājs jo īpaši uzskata, ka valsts atbalstu veido fakts, ka VSAK vismaz no 1991. gada pieļauj, ka *Sniace* nemaksā sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus, ka 1996. un 1997. gadā VSAK nepiedzina parādus par spīti faktam, ka *Sniace* neizpildīja 1996. gada 8. marta un 7. maija vienošanās, bet, tieši pretēji, noslēdza trešo

vienošanos par parādu termiņa pagarināšanu, ka tā nepieprasīja reālu nodrošinājumu un ka tā atteicās pieprasīt kavējuma naudu un procentus atbilstoši tirgū piemērojamai likmei. Attiecībā uz *Fogasa* prasītājs pēc būtības uzskata, ka šī organizācija nepiedzina parādus no *Sniace*, lai gan šī sabiedrība neizpildīja 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās, un ka tā šajās vienošanās neparedzēja kavējuma naudas un nokavējuma procentu samaksu.

56 Ar 2000. gada 20. septembra lēmumu Komisija grozīja 1998. gada 28. oktobra lēmumu, to neatceļot un neaizstājot. Vienīgais grozījums ir tas, ka, piemērojot privātā aizdevēja kritēriju, nevis publiskā ieguldītāja kritēriju, tā uzskatīja, ka VSAK un *Fogasa* piemērotās procentu likmes, vienojoties ar *Sniace* par parāda termiņa pagarināšanu un atmaksu, arī neveido valsts atbalstu. Tādējādi 1998. gada 28. oktobra lēmuma aspekts, uz kuru attiecas prasības pieteikumā ietvertie prasījumi atcelt lēmumu, ar 2000. gada 20. septembra lēmumu tika skarts tikai nejauši. Šis pēdējais lēmums ir jāuzskata par jaunu elementu, kas ļauj prasītājam grozīt savus prasības pamatus un prasījumus, ko tas arī izdarīja savā 2001. gada 12. februāra vēstulē. Likt prasītājam iesniegt Pirmās instances tiesā jaunu prasību par 2000. gada 20. septembra lēmuma atcelšanu būtu pretrunā pareizai tiesvedībai un procesuālās ekonomijas prasībai.

57 No tā izriet, ka prasītājam ir interese atcelt Apstrīdēto lēmumu.

Par jautājumu, vai prasītājs ir skarts individuāli

Lietas dalībnieku argumenti

58 Komisija atgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai citas personas, kas nav lēmuma adresāti, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums tās skar

dažu tām specifisku īpašību dēļ vai kādas faktiskas situācijas dēļ, kura tās raksturo attiecībā pret jebkuru citu personu, un tādēļ tās individuāli izceļ, līdzīgi kā adresātu (Tiesas 1963. gada 15. jūlija spriedums lietā 25/62 *Plaumann*/Komisija, *Recueil*, 197. lpp.).

59 Tā norāda, ka valsts atbalsta kontroles nozarē Komisijas lēmums izbeigt procedūru, kas bija uzsākta atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam, individuāli skar tos uzņēmumus, kuri iesniedza sūdzību, kuras rezultātā šī procedūra tika uzsākta, un kuru apsvērumi, kas noteica procedūras gaitu, tika uzklausīti tomēr tikai tad, ja atbalsts — šī lēmuma priekšmets — būtiski ietekmēja šo uzņēmumu stāvokli tirgū (Tiesas 1986. gada 28. janvāra spriedums lietā 169/84 *COFAZ* u.c./Komisija, *Recueil*, 391. lpp., 24. un 25. punkts, un 2000. gada 23. maija spriedums lietā C-106/98 P *Comité d'entreprise de la Société française de production* u.c./Komisija, *Recueil*, I-3659. lpp., 40. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 27. aprīļa spriedums lietā T-435/93 *ASPEC* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1281. lpp., 63. punkts, un 1998. gada 15. septembra spriedums lietā T-11/95 *BP Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-3235. lpp., 72. punkts). Tā uzsver, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā *Comité d'entreprise de la Société française de production* u.c./Komisija Tiesa atzina, ka "uzņēmums nevar balstīties tikai uz savu konkurenta stāvokli attiecībā pret uzņēmumu, kurš saņem valsts atbalstu, bet tam turklāt jāpierāda, ka, ņemot vērā tā iespējamās līdzdalības procedūrā apmēru un ietekmi uz tā stāvokli tirgū, tas ir tādā faktiskajā situācijā, kura to individuāli izceļ līdzīgi adresātam" (41. punkts).

60 Taču šajā lietā prasītājs savā prasības pieteikumā nav pietiekami detalizēti parādījis, ka iespējamais *Sniace* piešķirtais valsts atbalsts būtiski ietekmējis tā stāvokli tirgū, nedz arī tas ir norādījis faktiskos apstākļus, kas to individuāli izceltu tādā pašā veidā kā adresātu. Tas tikai norādīja vispārējus argumentus un nesniedza nevienu norādi par iespējamā atbalsta ietekmi uz prasītāja īpašo situāciju.

61 Jebkurā gadījumā pēc Komisijas uzskata nešķiet, ka šie iespējamie atbalsti ir būtiski ietekmējuši prasītāja stāvokli.

62 Šajā sakarā Komisija norāda, pirmkārt, ka prasītājs "neapšaubāmi" ir lielākais viskozes šķiedru ražotājs un ka no 1991. gada tas ir stipri uzlabojis savus rādītājus šajā tirgū. Savu apgalvojumu atbalstam Komisija norāda šādus elementus:

— grupa, kurai pieder prasītājs, ražo aptuveni 275 000 tonnas celulozes šķiedru gadā un ir viena no trim pasaules līderiem viskozes šķiedru tirgū;

— prasītājs un sabiedrības *Säteri* un *Courtaulds plc* kopā pārstāv aptuveni 90 % no Kopienas viskozes šķiedru rūpniecības;

— laikposmā no 1991. līdz 1997. gadam prasītāja tirgus daļa pasaules mākslīgās un sintētiskās viskozes šķiedru tirgū pastāvīgi palielinājās, pieaugot no 9,2 līdz 16,4 %;

— laikposmā no 1991. līdz 1997. gadam prasītāja ražošanas apjoms regulāri palielinājās, pieaugot no 152 7000 tonnām gadā līdz 270 800 tonnām gadā;

— attiecībā uz prasītāju, "1995. gadu [..] raksturo augsts pieprasījums, 1996. gadu — pilna ražošanas jaudu izmantošana, 1997. gadu — vislielākais ražošanas apjoms un, visbeidzot, 1998. gadu — visaugstākie rezultāti";

— prasītājs ir paziņojis par ar labiem rezultātiem 1999. gada pirmajā ceturksnī;

— 1997. gada trešajā ceturksnī prasītājs paziņoja, ka paaugstina pārdošanas cenas, "savu augošo neatkarību no pasaules cenu spiediena" un nepieciešamību veikt importu, lai apmierinātu pieprasījumu;

— laikposmā no 2000. gada pirmā pusgada līdz 2001. gada atbilstošajam periodam prasītāja kopējais apgrozījums pieauga par 7,2 %.

63 Savā iebildumu rakstā Komisija piebilst, ka no prasītāja paziņotajiem datiem izriet, ka tas ir palielinājis savu tirgus daļu Kopienā laikposmā no 1995. līdz 2000. gadam, lai gan tā konkurentu tirgus daļas (izņemot *Säteri*) šajā laikposmā nemitīgi samazinājās.

64 Otrkārt, Komisija norāda, ka tirgū pastāvošās problēmas, kas izraisīja pieprasījuma samazināšanos, pagaidu ražošanas jaudas pārpalikumu un cenu pazemināšanās nav iespējamā *Sniace* piešķirtā valsts atbalsta sekas, bet tie ir ārējie faktori, piemēram, imports no Āzijas, zems potenciālais noiets Āzijas eksporta tirgū, tirdzniecības barjeras eksportam uz trešām valstīm, ar ko saskārās Eiropas ražotāji, un no viskozes ražotu preču noieta samazināšanās Eiropā.

65 Treškārt, Komisija norāda, ka *Sniace* ik gadu saražo tikai 25 000 tonnas viskozes šķiedru un ka tā ir ierindota mazo Eiropas un pasaules ražotāju skaitā. Tā precizē, ka šai sabiedrībai nācās saskarties ar vairākām ekonomiskām grūtībām, kā arī ar sociāliem konfliktiem, kuru dēļ bija jāaptur ražošana deviņdesmito gadu lielākajā daļā. Tā atgādina, ka no 1993. gada marta līdz 1996. gada oktobrim *Sniace* bija pārtraukusi maksājumu veikšanu.

66 Spānijas Karaliste piebilst, ka prasītājs nenorāda nevienu īpašu apstākli, kas to izceltu individuāli, līdzīgi Apstrīdētā lēmuma adresātam. Tā uzsver, ka tikai tas, ka prasītājs ir iespējamā valsts atbalsta saņēmēja uzņēmuma konkurents, nav pietiekams, lai izceltu to individuāli.

67 Prasītājs uzskata, ka Apstrīdētais lēmums to skar individuāli.

68 Pirmkārt, tas atgādina, ka tas iesniedza sūdzību, kuras rezultātā tika uzsākta procedūra atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam, un ka tas aktīvi piedalījās šajā procedūrā.

69 Otrkārt, prasītājs apstiprina, ka iespējamam atbalstam bija būtiska ietekme uz prasītāja stāvokli viskozes šķiedru tirgū. Tas uzskata, ka šajā tirgū, kurā jau vairākus gadus ir vērojama lejupslīde un nozīmīgs ražošanas jaudas pārpalikums, pastāv sīva konkurence starp prasītāju un *Sniace*. Cenu konkurence ir sīva un iespējamā valsts atbalsta dēļ *Sniace* ir spējīga pārdot savu produkciju par 20 % lētāk nekā tās konkurenti Eiropas Savienībā. Prasītājs uzskata, ka norādes, ko tas sniedzis savā prasības pieteikumā un tā pielikumos, kā arī atsauces uz konkurentu apsvērumiem, kas ir pārņemtas 1998. gada 28. oktobra lēmumā, pietiekami parāda, ka Apstrīdētais lēmums to skar individuāli. Prasītājs uzskata, ka elementi, uz ko tas atsaucas savos rakstveida dokumentos, pierāda, ka "visi *Sniace* konkurenti saskaras ar būtisku cenu konkurenci un tiem visiem, pat ja to izmaksu struktūra ir labāka, bija jāveic papildu racionalizācijas pasākumi tādēļ, ka *Sniace* tiek mākslīgi uzturēta", un ka "[š]ī situācija kopumā, kas ir ļoti neizdevīga, skar arī prasītāju, kurš ir optimizējis savas iekārtas un izmaksu struktūru un gūst labus rezultātus, pateicoties uz jauna pamata radītai tirdzniecības politikai un par spīti grūtajai ekonomiskajai situācijai". Prasītājs piekrīt, ka grūtības viskozes šķiedru tirgū ietekmē šīs produkcijas cenas, tomēr precizē, ka "ārējā tirgus datu ietvaros" iespējamais atbalsts pats par sevi ir licis *Sniace* konkurentiem pazemināt cenas un veikt racionalizācijas pasākumus.

70 Prasītājs uzskata, ka Komisija nevar tam liegt tiesības celt prasību tāpēc, ka tam ir nozīmīgs stāvoklis tirgū vai tas ir paaugstinājis pārdotās produkcijas līmeni attiecīgajā periodā. Spriedumos, ko citēja Komisija, Kopienas Tiesa šos faktus neņēma vērā, lai uzskatītu, ka apstrīdētie lēmumi prasītājus neskāra individuāli. Pirmās instances tiesa savā 1997. gada 5. novembra spriedumā lietā T-149/95 *Ducros*/Komisija, *Recueil*, II-2031. lpp., uzskatīja, ka Komisijas lēmums, ar ko atļāva atbalsta piešķiršanu arī tad, ja pastāv konkurence starp uzņēmumu un atbalsta saņēmēju, ietekmēja situāciju attiecīgā uzņēmuma pārstāvētajā tirgū. Prasītājs piebilst, ka tā sasniegtie pozitīvie rezultāti būtu bijuši vēl labāki, ja *Sniace* nebūtu varējusi veikt "agresīvu cenu politiku [..], kas kļuva iespējama, pateicoties atbalstiem". Visbeidzot, tas norāda, ka iespējamie atbalsti ļāva šai sabiedrībai mākslīgi palikt tirgū, lai gan tai izzūdot no tirgus, konkurentiem samazinātos jaudas pārpalikums un uzlabotos tirdzniecības situācija.

71 Prasītājs norāda, ka "to uzņēmumu loku, kam ir tiesības celt prasību, ir jānosaka, ņemot vērā noteikumu par valsts atbalstu mērķi". Tādēļ prasītājs uzskata, ka Komisijas un Kopienas Tiesas izmantotie kritēriji, lai noteiktu, vai valsts atbalsts "būtiski ietekmē vai rada konkurences izkropļojumu" EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, var piemērot arī tādēļ, lai noteiktu, vai uzņēmumam ir tiesības celt prasību. Tas norāda, ka, pēc Komisijas domām, šī noteikuma ietvaros konkurenci vienmēr ietekmē pasākumi, ar kuru palīdzību, tāpat kā šajā lietā, atbalstus piešķir "īpaši problemātiskā sektorā", un atbalsti grūtībās nonākušiem uzņēmumiem jau paši par sevi riskē izkropļot konkurenci. Prasītājs atsaucas arī uz judikatūru, saskaņā ar kuru "tas, ka atbalsts ir relatīvi nenozīmīgs vai atbalsta saņēmēja uzņēmums ir relatīvi neliels, *a priori* neizslēdz iespēju, ka tiek ietekmēta Kopienas iekšējā tirdzniecība" (iepriekš minētais spriedums lietā *ASPEC* u.c./Komisija, 64. punkts, un *BP Chemicals*/Komisija, 72. punkts). Visbeidzot, prasītājs norāda, ka iespējamie *Sniace* piešķirtie atbalsti bija atbalsti [uzņēmuma] darbībai un ka tāds atbalsts praktiski vienmēr nozīmē būtisku konkurences izkropļojumu.

72 Trešķārt, prasītājs norāda, ka Komisijas apgalvojumi attiecībā uz *Sniace* stāvokli viskozes šķiedru tirgū ir tiešā pretrunā noteiktiem atzinumiem, kas ir iekļauti 1998. gada 28. oktobra lēmumā. Tas jo īpaši norāda, ka *Sniace* tirgus daļa Kopienā veidoja no 10,3 % līdz 13 % un ka 2000.gadā Spānijā šim uzņēmumam piederēja 35,5 % tirgus. Tas piebilst, ka *Sniace* interneta vietnes mājas lapa to min kā vienu no lielākajiem viskozes šķiedru ražotājiem Eiropā.

Pirmās instances tiesas vērtējums

73 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai citas personas, kas nav lēmuma adresāti, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums "tās skar dažu tām specifisku īpašību dēļ vai kādas faktiskas situācijas dēļ, kura tās raksturo attiecībā pret jebkuru citu personu, un tādēļ tās individuāli izceļ, līdzīgi kā adresātu" (iepriekš minētais spriedums lietās *Plaumann*/Komisija, *Recueil*, 197., 223, lpp., un iepriekš minētais sprieduma lietā *Comité d'entreprise de la Société française de production*/Komisija, 39. punkts).

74 Jo īpaši attiecībā uz valsts atbalstu jomu ne tikai atbalstu saņēmēji uzņēmumi, bet arī to konkurenti, kam ir bijusi aktīva loma šajā procedūrā, kas uzsākta atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam, attiecībā uz individuālo atbalstu, ir atzīti par tādiem, kurus Komisijas lēmums, ar ko slēdz šo procedūru, skar individuāli, ja vien atbalsts — Apstrīdētā lēmuma priekšmets — būtiski ietekmēja konkrēto uzņēmumu stāvokli tirgū (iepriekš minētais spriedums lietā *COFAZ* u.c./Komisija, 25. punkts).

75 Tādējādi uzņēmums nevar atsaukties tikai uz savu konkurējošo stāvokli attiecībā pret valsts atbalsta saņēmēju uzņēmumu, bet tam turklāt jāpierāda, ņemot vērā, cik lielā mērā ir iespējama tā līdzdalība procedūrā un cik lielā mērā ir apdraudēts tā stāvoklis tirgū, ka tā faktiskā situācija to individuāli izceļ līdzīgi kā lēmuma adresātu (iepriekš minētais spriedums lietā *Comité d'entreprise de la Société française de production* u.c./Komisija, 41. punkts).

76 Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka prasītājs un *Sniace* darbojas viskozes šķiedru tirgū. Vairākos 1998. gada 28. oktobra lēmuma punktos Komisija skaidri raksturo prasītāju kā *Sniace* konkurentu. Tādējādi ir jāizanalizē, cik lielā mērā prasītāja līdzdalība procedūrā un cik lielā mērā tā apdraudētais stāvoklis tirgū var to individuāli izcelt atbilstoši EKL 230. pantam.

77 Pirmkārt, attiecībā uz piedalīšanos procedūrā, ir jāatzīst, ka procedūras uzsākšanas pamatā ir prasītāja 1996. gada 4. jūlijā iesniegtā detalizētā sūdzība, ko papildināja prasītāja 1996. gada 26. novembra un 9. decembra vēstules. Protams, sākotnēji Komisija uzskatīja, ka netika pietiekami pierādīts, ka *Sniace* ir saņēmusi valsts atbalstu, un tādēļ tā noteica, ka tā neplāno izskatīt sūdzību. Tomēr, tieši ņemot vērā papildu izsmeļošo informāciju, ko prasītājs sniedza 1997. gada 17. aprīļa un 18. jūnija vēstulēs un 1997. gada 17. maija sapulces laikā, Komisija nolēma mainīt nostāju un uzsākt procedūru atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam.

78 Ir jāatzīst arī tas, ka šis lēmums par procedūras uzsākšanu galvenokārt balstās uz argumentiem un pierādījumiem, ko iesniedzis prasītājs. Turklāt prasītājs sniedza arī izsmeļošus apsvērumus 1998. gada 27. marta vēstulē pēc minētā lēmuma publicēšanas.

79 Tādējādi ir konstatēts, ka prasītāja sūdzība ir bijusi pamatā procedūras uzsākšanai un ka tas ir aktīvi piedalījies procedūrā.

80 Otrkārt, attiecībā uz to, cik lielā mērā tika skarts prasītāja stāvoklis tirgū, vispirms ir jāatgādina — kā tas izriet no iepriekš minētā sprieduma *COFAZ* u.c./Komisija 28. punkta — Kopienu tiesām, lemjot par prasības pieņemamību, nav jāpieņem galīgais lēmums par konkurences attiecībām starp prasītāju un atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem. Šajos apstākļos vienīgi prasītājam ir pienācīgi jānorāda tie iemesli, kādēļ Komisijas lēmums var skart prasītāja likumīgās intereses, būtiski ietekmējot tā stāvokli attiecīgajā tirgū.

81 Šajā lietā ir jāatzīst, ka savā prasības pieteikumā prasītājs ir uzsvēris faktu, ka iespējamiem atbalstiem bija ietekme uz tā konkurētspēju viskozes šķiedru tirgū, jo tie ļāva *Sniace* mākslīgi turpināt darbību, kaut gan šim tirgum ir raksturīgs ļoti ierobežots ražotāju skaita, sīva konkurence un liels ražošanas jaudu pārpalikums.

82 Lai pierādītu šāda ražošanas jaudu pārpalikuma pastāvēšanu, prasītājs konkrēti norādīja uz atsevišķām savu apsvērumu lappusēm, ko tas iesniedza 1998. gada 27. martā pēc procedūras atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam uzsākšanas, un kas ir pievienoti tā prasības pieteikumam. Šajās lappusēs ir ietverta informācija par patēriņu, ražošanu un viskozes šķiedru produkcijas apjomiem Kopienā no 1992. līdz 1997. gadam, ko sniegusi *Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques* [Starptautiskā Viskozes un sintētisko šķiedru komiteja (*CIRFS*)].

83 Turklāt tiesas sēdē prasītājs atsaucās uz konkrētu informāciju, kas ir ietverta prasītāja 1996. gada 4. jūlija sūdzībā, kas arī pievienota prasības pieteikumam. Šajā sūdzībā tas sniedza norādes par viskozes tirgu, identificēja viskozes ražotājus, kuri

tolaik darbojās tirgū, sniedzot to attiecīgās produkcijas ražošanas spēju novērtējumu, un precizēja viskozes šķiedras apjomus, ko *Sniace* pārdeva tirgū no 1991. līdz 1995. gadam, jo īpaši nošķirot Spānijā pārdoto apjomu no tā, kas tika eksportēts uz Itāliju.

84 Komisija nesniedza nekādus pierādījumus, kas apšaubītu prasītāja sniegtās informācijas precizitāti. Gluži pretēji — gan savā iebildumā par nepieņemamību, gan 1998. gada 28. oktobra lēmumā tā atzina, ka viskozes šķiedru tirgū bija ražošanas jaudas pārpalikums. Tādējādi šī lēmuma 74. punktā Komisija skaidri norādīja, ka "*Sniace* darbojās lejupslīdošā nozarē, kas konkrētus konkurentus noved pie ražošanas apjomu samazināšanas", ka "šķiedru ražošana EEZ pazeminājās no 760 000 tonnām 1992. gadā līdz 684 000 tonnām 1997. gadā (jeb samazinājās par 10 %) un patēriņš šajā pašā periodā pazeminājās par 11 %" un ka "šajā periodā tika izmantots vidēji aptuveni 84 % no ražošanas jaudas, kas ir zems rādītājs kapitāla ziņā tik intensīvai nozarei".

85 Turklāt ir jāuzsver, ka Komisija gan 1998. gada 28. oktobra lēmumā (80. punkts), gan 2000. gada 20. septembra lēmumā (29. punkts) atzina, ka *Sniace* nopietnās finansiālās grūtības būtiski skāra tā pastāvēšanas iespēju un ka, ja VSAK būtu uzsākusi parādu piedziņu piespiedu kārtā, tas varēja izsaukt šī uzņēmuma slēgšanu. Tomēr, ņemot vērā ļoti nelielo ražotāju skaitu tirgū, un tajā esošo ražošanas jaudas pārpalikumu, *Sniace* slēgšanai varēja būt nozīmīga ietekme uz to tirgū palikušo ražotāju konkurētspēju, jo samazinātos šo uzņēmumu ražošanas jaudas pārpalikums un uzlabotos to tirdzniecības situācija. Ja, protams, *Sniace* nebija viens no svarīgākajiem viskozes šķiedru ražotājiem Kopienā, tad tās ieņemamais stāvoklis tirgū nebija maznozīmīgs. Tādējādi jo īpaši ir jāatzīmē, ka Komisija 1998. gada 28. oktobra lēmuma 9. apsvērumā norādīja, ka *Sniace* viskozes šķiedru ražošanas apjoms bija "[gandrīz] 32 000 tonnas (aptuveni 9 % no kopējā apjoma Kopienas līmenī)".

86 Ir jāatzīst, ka šie fakti pierāda, ka Apstrīdētais lēmums būtiski skar prasītāja stāvokli tirgū.

87 Turklāt prasītājs ir uzsvēris faktu, ka iespējamie atbalsti ļāva *Sniace* pārdot savu produkciju Kopienā par cenām, kas ir par 20 % zemākas nekā vidējā *Sniace* konkurentu cena. Šī apgalvojuma atbalstam prasītājs atsaucas uz sabiedrību *Courtauld plc* un *Säteri* paziņojumiem, kas ir minēti 1998. gada 28. oktobra lēmuma 15. un 17. punktā. Savā replikā tas papildināja šo apgalvojumu, skaidri norādot uz savu 1997. gada 18. jūnija vēstuli, kas ir pievienota prasības pieteikumam, kurā tas Komisijai sniedza papildu informāciju par Eiropas viskozes šķiedru tirgu. Šajā vēstulē ir ietvertas tabulas, kas norāda *Sniace* un prasītāja piegādāto viskozes šķiedru apjomu modālus Spānijā, kā arī *Sniace* un Austrijas ražotāju piegādes Francijā un Itālijā laikposmā no 1989. līdz 1996. gadam. Minētā vēstule ietver arī norādes uz *Sniace* un citu ražotāju noteiktajām importa cenām Francijā un Itālijā laikposmā no 1989. līdz 1996. gadam. Turklāt prasītājs savai replikai pievienoja tabulas, kurās ir šīs pašas norādes par laikposmu no 1997. gada līdz 2001. gada vidum. No šīm dažādām norādēm izriet, ka lielākajā daļā šo gadījumu, izņemot Austrumeiropas valstu ražotājus, *Sniace* cena bija zemāka nekā citu Eiropas ražotāju cenas.

88 Komisija neapstrīd, ka *Sniace* pārdeva savu produkciju par zemāku cenu nekā tā Eiropas konkurenti. Komisija tikai norāda, ka vispārējā tirgū novērotā cenu pazemināšanās par vairāk nekā 30 % laikposmā no 1990. līdz 1996. gadam nav *Sniace* iespējamā atbalsta piešķiršanas sekas, bet ārējo apstākļu, tostarp Āzijas izcelsmes importa sekas. Turklāt ir jānorāda, ka specializētajā publikācijā izdevumā "European Chemical News", ko Komisija pievienoja savam iebildumam par nepieņemamību, ir norādīts, ka "tirgus novērotāji apstiprina, ka *Sniace* turpina negatīvi ietekmēt cenas, pārsniedzot savas nelielās tirgus stāvokļa iespējas".

89 Tādējādi nevar izslēgt, ka iespējamie atbalsti, dažus no kuriem pati Komisija ir kvalificējusi kā "ievērojamu priekšrocību" (1998. gada 28. oktobra lēmuma 80. punkts), ļāva *Sniace* pārdot savu produkciju par cenām, kas ir zemākas nekā tā konkurentu cenas, tostarp prasītāja cenas.

90 Visbeidzot, Komisijas argumentam, ka minēto gadu laikā prasītājam bija labi rezultāti un tā produkcijas apjoms palielinājās, nav nekādas nozīmes. Tas, ka prasītāja stāvoklis tirgū ir būtiski ietekmēts, nenozīmē, ka noteikti pazemināsprasītāja rentabilitāte, ka samazinās tā tirgus daļa vai ka tam rodas ražošanas zaudējumi. Šajā sakarā rodas jautājums, vai prasītājs atrastos izdevīgākā situācijā, ja lēmums, kuru tas lūdz atcelt, nebūtu pieņemts. Kā pareizi uzsver prasītājs, tas vienlīdz varētu attiekties uz gadījumu, kad tas zaudē iespēju gūt peļņu, jo valsts iestādes piešķir priekšrocības vienam no tā konkurentiem.

91 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītājs ir pienācīgi pierādījis iemeslus, kuru dēļ Apstrīdētais lēmums, būtiski ietekmējot prasītāja stāvokli tirgū, var nodarīt kaitējumu tā leģitīmajām interesēm. Tādējādi ir jāsecina, ka Apstrīdētais lēmums skar prasītāju individuāli.

92 No tā izriet, ka prasība ir jāatzīst par pieņemamu.

Par lietas būtību

93 Savas prasības atbalstam prasītājs izvirza divus pamatus. Pirmais pamats ir balstīts uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un otrais — uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.

Lietas dalībnieku argumenti

94 Pirmā pamata ietvaros prasītājs vispirms apgalvo, ka spriedumā lietā *Tubacex* Tiesa nosprieda tikai par to, vai noteikti nosacījumi vienošanā par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu un atmaksu pa daļām, ko noslēdza VSAK un *Fogasa*, un jo īpaši paredzētās procentu likmes, ietvēra valsts atbalsta elementus. Tiesa nemaz nesprieda par nolīgumiem kā tādiem, nedz arī par tiem tiesiskajiem jautājumiem, kas ir izvirzīti šajā lietā. Atsaucoties uz spriedumā lietā *Tubacex* 46. punkta tekstu, prasītājs norāda, ka ja ir taisnība, ka Tiesas vērtējums balstījās uz Komisijas premisu, ka divu minēto iestāžu parādu nepiedzīšanai nebija valsts atbalsta rakstura, prasītājs tomēr neizmantoja šo premisu savā labā. Prasītājs uzskata, ka Tiesa faktiski nevarēja apšaubīt šo premisu, jo Spānijas Karaliste to nav apstrīdējusi, un ka premisa to nav skārusi.

95 Noslēgumā prasītājs apgalvo, ka no sprieduma lietā *Tubacex* nevar secināt, ka Tiesa principā uzskata, ka vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu un atmaksu, ko noslēgušas VSAK un *Fogasa*, no vienas puses, un grūtībās nonākušie uzņēmumi, no otras puses, pašas par sevi neveido valsts atbalstu. Šo jautājumu ir jāizskata katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā lietas apstākļus un piemērojot privātā aizdevēja kritēriju.

96 Turpinājumā prasītājs apgalvo, ka VSAK un *Fogasa* ir diskrecionārā vara piešķirt vai nepiešķirt maksājumu atlikšanu un, vajadzības gadījumā, lemt par detalizētiem noteikumiem. Tādējādi nosacījums, ka atbalstam jāattiecas uz konkrētu uzņēmumu, kas ir viena no valsts atbalsta jēdziena raksturīgām īpašībām, šajā lietā ir izpildīts.

97 Turklāt prasītājs norāda, ka šajā gadījumā Komisija nepareizi piemēroja privātā aizdevēja kritēriju.

98 Pirmkārt, prasītājs apstiprina, ka Komisijas argumentācija ir balstīta uz kļūdainu premisu, ka "aizdevumam, kura atmaksas termiņš beidzas, ir vajadzīgs īpašs pamatojums". Šajā sakarā tas paskaidro, ka, ja parādnieks ir maksātspējīgs, tad privātais aizdevējs atgūst savus parādus, tiklīdz pienāk to atmaksas termiņš. Tāpat parasti, tiklīdz parādniekam rodas ekonomiskas grūtības, privātais aizdevējs nevēlas ļaut parādniekam atlikt maksājumu, bet tieši norāda uz savām tiesībām, vajadzības gadījumā realizējot tam piederošo parāda nodrošinājumu. Privātais aizdevējs neatturētos piedzīt parādus, tiklīdz tas ir vispieņemamākais risinājums no ekonomiskā viedokļa, piemēram, ja tas, salīdzinot ar citiem risinājumiem, ļauj atgūt lielāko daļu no parādiem, kuri tam pienākas, vai novērst vēl lielākus zaudējumus.

99 Otrkārt, prasītājs norāda, ka šajā lietā VSAK un *Fogasa* rīcība nebija tāda, kādu varētu sagaidīt no iespējamā privātā aizdevēja, kas atrodas tādā pašā situācijā kā šīs organizācijas.

100 Pamatojot šo apgalvojumu, pirmkārt, prasītājs norāda, ka maksājumu pārtraukšana neliedz šīm organizācijām atgūt to parādus. Tas paskaidro, ka "parādnieka juridiskā aizsardzība šīs [procedūras] ietvaros attiecas tikai uz parādiem, kas ir radušies pirms [šīs] procedūras uzsākšanas". VSAK un *Fogasa* parādus, kas radās pēc maksājumu pārtraukšanas procedūras uzsākšanas, varēja atgūt jebkurā brīdī. Attiecībā uz aizdevumiem, kas radušies 1991. un 1992. gadā, tos varēja atgūt tikai šajos gados. Jebkurā gadījumā tās varēja parādus atgūt piespiedu kārtā, sākot no 1996. gada oktobra.

101 Otrkārt, prasītājs norāda, ka privātais aizdevējs, kam, tāpat kā VSAK un *Fogasa* ir privilēģijas un nodrošinājumi, nepiešķirtu maksājumu atvieglojumus finansiālās grūtībās nonākušam parādniekam, bet gan piedzītu savus aizdevumus piespiedu kārtā. Tas apstrīd Komisijas argumenta pamatotību, kas balstās uz to, ka šajā lietā neviens *Sniace* privātais aizdevējs neveica parādu piespiedu piedziņu, ieskaitot Spānijas banku *Banesto*, kuras kredīts bija nodrošināts ar hipotēku. Tas uzskata, ka

visu kreditoru stāvoklis, izņemot *Banesto*, bija sliktāks nekā VSAK un *Fogasa* stāvoklis. Tas piebilst, ka nedz Apstrīdētajā lēmumā, nedz savos rakstveida dokumentos Komisija nesniedz norādes, kas ļautu noteikt, vai aizdevēju stāvokli varēja salīdzināt ar šo divu organizāciju stāvokli. Jo īpaši nekāds paskaidrojums nav sniegts par "to aizdevumu atgūšanas iespējām, no kuriem privātie aizdevēji atteicās", par viņu aizdevumu nozīmīgumu un aizdevēju rīcībā esošiem nodrošinājumiem. Pēc prasītāja uzskatiem, no *Banesto* konkrētās rīcības neko nevar secināt, ja vien "vairāki vai lielākā daļa no privātajiem aizdevējiem, kas nonāktu līdzīgā situācijā kā *Fogasa*, būtu rīkojušies tāpat kā *Banesto*". Visbeidzot, tas norāda, ka nevar izslēgt to, ka daži no *Sniace* privātajiem aizdevējiem vienlaicīgi bija arī tā akcionāri.

102 Tāpat prasītājs norāda, ka nevar apgalvot, ka attiecīgās vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu un atmaksu tika noslēgtas, lai saglabātu VSAK un *Fogasa* aizdevumus. Pēc prasītāja domām, privātais aizdevējs "uzreiz varēja [mēģināt] atgūt no parādnieka aktīviem vismaz daļu no saviem aizdevumiem". Tas atkārtoti uzsver, ka tāda aizdevēja "maksājumu atlikšanu un to atmaksas termiņa pagarināšanu var pamatot, ja vien šāda rīcība, salīdzinot ar citiem risinājumiem, viņam garantē pēc iespējas lielākas sava aizdevuma daļas atgūšanu", un ka tas "atliktu maksājumu tikai tad, ja varētu paļauties uz to, ka parādnieka ekonomiskā situācija uzlabosies". Tomēr konkrētajā gadījumā šāda situācijas uzlabošanās nebija paredzama šādu iemeslu dēļ:

— 1995. un 1996. gadā *Sniace* apgrozījums ievērojami kritās;

— nebija paredzēts veikt nevienu pārstrukturēšanas pasākumu, kas varētu nodrošināt uzņēmuma rentabilitāti un pastāvēšanu, un 1996. gada augustā izstrādāto sanācijas plānu Spānijas valdība neuzskatīja par oficiālu pārstrukturēšanas plānu;

— 1996. gadā viskozes šķiedru tirgus cieta no būtiska ražošanas jaudas pārpalikuma;

— turpmāko gadu laikā tika prognozēts jauns viskozes šķiedru pieprasījuma kritums Kopienā.

103 Turklāt prasītājs apstrīd Komisijas argumenta atbilstību, kas balstīts uz to, ka VSAK un *Fogasa* aizdevumi ir nodrošinātie prasījumi. Tas norāda, ka ja *Sniace* bankrotētu, tad šo divu organizāciju aizdevumi netiktu "atgūti neierobežotā apjomā", jo priekšroka ir aizdevumiem, kas nodrošināti ar nekustamo īpašumu. Tas norāda, ka *Fogasa* būtu "absolūta prioritāte, salīdzinot ar citiem aizdevējiem, tikai attiecībā uz pēdējām 30 dienām pirms parāda atmaksas termiņa". Attiecībā uz iepriekšējo periodu, priekšroka būtu aizdevējiem ar nekustamā īpašuma nodrošinājumu, nevis šai organizācijai.

104 Treškārt, prasītājs uzskata, ka privātais aizdevējs nekad nebūtu atturējies no savu aizdevumu atgūšanas no finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka, vienlaikus piekrītot, ka tas uzkrāj jaunu parādu uz viņā rēķina.

105 Šādi attiecībā uz *Fogasa* prasītājs norāda, ka noslēdzot 1993. gada 5. novembra vienošanos, kas attiecās tikai uz parādiem, kuri radušiem pirms šī datuma, šī organizācija ik mēnesi turpināja maksāt algas *Sniace* darbiniekiem. Pēc prasītāja domām, fakts, ka *Fogasa* bija likumīgs pienākums turpināt izmaksāt algas ik mēnesi, nepamato tā atturēšanos no aizdevumu atgūšanas, kuru atmaksas termiņš jau bija pienācis, vajadzības gadījumā — piespiedu kārtā, un tādējādi pieļaujot parādu uzkrāšanos.

106 Prasītājs uzskata, ka VSAK arī pieļāva *Sniace* parādu uzkrāšanos. Šajā sakarā tas norāda, ka *Sniace* parādi VSAK pieauga no 746 miljoniem ESP 1991. gadā līdz 3,2 miljardiem ESP 1995. gadā un šī organizācija līdz 1996. gadam neveica nekādus pasākumus, lai atgūtu aizdevumus. Tas norāda uz to, ka 1995. gadā *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parāds pārsniedza tā kapitālu, kas bija 1,73 miljardi ESP. Prasītājs kritizē to, ka VSAK nepārdeva mantu, ko tas bija pārņēmis no *Sniace*, un norāda, ka uz 1993. gada 31. decembri jau bija pārņemta manta 1,034 miljardu ESP vērtībā un ka *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parāds jau bija aptuveni 2,4 miljardi ESP.

107 Ceturtkārt, prasītājs apgalvo, ka privātais aizdevējs nekad nepiešķirtu jaunus maksājumu atvieglojumus parādniekam, kas nav izpildījis iepriekšējās vienošanās par atmaksu. Prasītājs norāda, ka, lai gan *Sniace* neizpildīja 1996. gada 8. marta un 7. maija vienošanās, VSAK piekrita noslēgt 1997. gada 30. septembra vienošanos. Attiecībā uz *Fogasa*, prasītājs norāda, ka *Fogasa* 1995. gada 31. oktobrī noslēdza vienošanos, kaut gan *Sniace* tikai daļēji bija izpildījusi 1993. gada 5. novembra vienošanos. 1998. gada jūnijā *Sniace* bija samaksājusi tikai trešdaļu no summas, kas bija jāsamaksā atbilstoši šīm vienošanām. Vispārīgi runājot, Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā šīs divas organizācijas no *Sniace* bija atguvušas tikai nelielu savu aizdevumu daļu.

108 Piektkārt, prasītājs norāda, ka privātais aizdevējs būtu pieprasījis pietiekamu nodrošinājumu un garantijas, pirms piekristu piešķirt maksājumu atvieglojumus finansiālās grūtībās nonākušam parādniekam.

109 Tas norāda, ka atšķirībā no vairākām finanšu iestādēm, kas bija *Sniace* aizdevēji un kas bija saņēmuši hipotekāras garantijas pilnā savu aizdevumu apjomā, VSAK nepieprasīja garantijas no *Sniace* laika posmā no 1991. līdz 1996. gadam kā atlīdzību, ja aizdevums netiktu atmaksāts. Prasītājs jo īpaši kritizē faktu, ka šī organizācija nepieprasīja reālu nodrošinājumu, noslēdzot 1997. gada 30. septembra vienošanos.

Sniace tikai piedāvāja VSAK un *Fogasa* "apvienotu hipotēku", kas nekad netika izveidota, kaut gan *Sniace* apgrozāmā kapitāla faktiskā vērtība uz 1996. gada 31. decembri bija 25 miljardi ESP. Prasītājs uzskata, ka nav nekādas nozīmes tam, ka 1998. gada augustā VSAK pilnīgā pārziņā nonāca *Sniace* ražošanas iekārtas, jo tas notika krietnu laiku pēc tam, kad tika noslēgtas 1996. gada 8. marta un 7. maija un 1997. gada 30. septembra vienošanās. Prasītājs piebilst, ka Komisija nevar apgalvot, ka VSAK bija "relatīvi droša" par to, ka atgūs savus aizdevumus *Sniace* maksātnespējas gadījumā, pamatojoties uz faktu, ka *Sniace* neapgrūtināto aktīvu vērtība bija aptuveni 20 miljardi ESP. Tas norāda, ka VSAK riskēja gadījumā, ja *Sniace* no saviem aktīviem piešķirtu nodrošinājumu trešai personai kapitāla iegūšanas nolūkā, un atgādina, ka hipotekārajiem aizdevējiem ir priekšroka, salīdzinot ar jebkuru citu aizdevēju, kuram nav reāla nodrošinājuma, tostarp nodrošinātajiem aizdevējiem.

110 Attiecībā uz *Fogasa* saņemto hipotēku, prasītājs uzsver, ka 1998. gada 28. oktobra lēmuma 89. punktā Komisija norāda, ka, "neskatoties uz vairākkārtējiem lūgumiem, Spānijas valdība nesniedza precizējumus par šīs [hipotēkas] raksturu".

111 Sestkārt, prasītājs apstiprina, ka privātais aizdevējs atturētos no savu aizdevumu atgūšanas tikai tad, ja tas būtu finansiāli izdevīgi. Prasītājs uzskata, ka procenti un kavējuma nauda, ko *Sniace* bija jāpārskaita VSAK un *Fogasa*, nebija finansiāli izdevīgi šīm abām organizācijām, jo to atmaksa bija tikpat nedroša kā pamata summas atmaksa.

112 Vispirms Komisija, atsaucoties uz sprieduma lietā *Tubacex* 45.–47. punktu apstiprina, ka Tiesa šajā spriedumā nolēma — "nedz summām, ko *Fogasa* izmaksājusi finansiālās grūtībās nonākuša uzņēmuma darbiniekiem, nedz nolīgumiem, kas ļauj uzņēmumam atmaksāt šos avansa maksājumus *Fogasa*, nav valsts atbalsta rakstura". Tādos gadījumos "likuma par valsts atbalstiem kontrole

aprobežojas ar noteiktu nosacījumu analīzi, ko ietver atmaksas vienošanās". Pēc Komisijas domām, šie paši secinājumi attiecas uz VSAK atlikto sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda atmaksu, kā arī uz noslēgto vienošanos par parāda termiņa pagarināšanu. Faktiski, no vienas puses, ikvienas šīs organizācijas intervenci nevajadzētu salīdzināt ar privāta ieguldītāja rīcību, bet gan ar privāta aizdevēja rīcību, un, no otras puses, šīs dažādās vienošanās nedeva attiecīgajam uzņēmumam iespēju gūt labumu no jauniem valsts fondiem. Savā atbildē uz repliku Komisija apgalvo, ka spriedumā lietā *Tubacex* Tiesa lēma ne tikai par procentu likmi, bet vispārīgā veidā novērtēja vienošanās, kas bija noslēgtas starp *Fogasa* un VSAK, no vienas puses, un grūtībās nonākušiem Spānijas uzņēmumiem, no otras puses, attiecībā uz normām valsts atbalsta jomā. Visbeidzot, Komisija uzsver, ka tieši transponējot šo spriedumu, tā pieņēma 2000. gada 20. septembra lēmumu.

113 Turpinājumā Komisija apgalvo, ka VSAK un *Fogasa* rīkojās saskaņā ar tiesību normām, kuras tiem piemērojamas, un ka tie bija pakļauti "ierobežojumiem un prasībām, kas ierobežoja to diskrecionāro varu". Atbildē uz repliku Komisija norāda, ka "*Fogasa* un [VSAK] apstrīdētie pasākumi nedod priekšroku pēc izvēles konkrētiem uzņēmumiem, kā to nosaka EKL 87. panta 1. punkts". Spānijas Karaliste norāda, ka piešķirot *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda atmaksas termiņa pagarinājumu, VSAK rīkojās saskaņā ar spēkā esošiem valsts tiesību aktiem. Tā precizē, ka šie tiesību akti vispārīgā veidā attiecas uz visiem uzņēmumiem, kuri atrodas attiecīgā situācijā tādējādi, ka VSAK lēmums par *Sniace* parādu pakāpenisku atmaksu ir "vispārēja rakstura pasākums, nevis kompetento iestāžu patvaļīgi pieņemts lēmums".

114 Turklāt Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, apstrīd, ka tā šajā lietā ir nepareizi piemērojusi privātā aizdevēja kritēriju.

115 Pirmkārt, Komisija un Spānijas Karaliste apgalvo, ka prasītājs pamato savu prasību ar kļūdainu premisu, ka VSAK un *Fogasa* ir atteikušās veikt savu aizdevumu piedziņu vai ir piešķīrušas *Sniace* parādu maksājuma atlikšanu. Komisija uzskata, ka fakts, ka šīs organizācijas ar *Sniace* noslēdza vienošanās par parādu termiņa pagarināšanu un

atmaksu, gluži pretēji, norāda, ka tās vēlējās nodrošināt *Sniace* parāda atmaksu. Komisija arī atsaucas uz to, ka šīs organizācijas nepiedalījās 1996. gada vienošanās.

116 Otrkārt, Komisija atzīmē, ka VSAK un *Fogasa* šajā lietā rīkojās kā privātais aizdevējs.

117 Pirmkārt, Komisija paskaidro, ka maksājumu pārtraukšanas procedūras laikā VSAK nevarēja atgūt no *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu par 1991. un 1992. finanšu gadu. Turklāt nekas neļāva uzskatīt, ka pirms šīs procedūras uzsākšanas VSAK nemēģināja atgūt summas, kuru atmaksas termiņš bija pienācis. Attiecībā uz sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu maksājumu pārtraukšanas procedūras laikā, Komisija atzina, ka to varētu atgūt šajā laika posmā, bet uzskata, ka piespiedu piedziņa nebija vajadzīga, jo VSAK bija pietiekamas garantijas. Tā piebilst, ka *Sniace* bija apturējusi savu darbību 1993. un 1996. gada lielākajā daļā, kā arī 1997. gada sākumā, un tai nebija nekādu ienākumu, kas ļautu veikt iemaksu pārskaitījumu.

118 Otrkārt, Komisija apstrīd, ka VSAK un *Fogasa* vajadzēja atgūt aizdevumus piespiedu kārtā, nevis noslēgt vienošanās par termiņa pagarināšanu un atmaksu.

119 Šajos apstākļos Komisija vispirms atsaucas uz to, ka šīm organizācijām bija labākas garantijas nekā privātajiem aizdevējiem. Tā norāda, ka parādi VSAK ir nodrošinātie aizdevumi parādnieka maksātnespējas gadījumā. Tā norāda, ka, atrēķinot privāto aizdevēju hipotekārās garantijas, "*Sniace* neskartie aktīvi [..] bija vēl aptuveni 20 miljardi ESP", tādējādi VSAK kā nodrošinātais aizdevējs šī uzņēmuma maksātnespējas gadījumā varēja būt "relatīvi drošs", ka atgūs aizdevumu. Komisija

piebilst, ka 1997. gada 30. septembra vienošanās laikā *Sniace* pārrunāja iespēju nodibināt pirmo hipotēku uz tai piederošo zemi un iekārtām kopīgi VSAK un *Fogasa* labā. Šī hipotēka galu galā netika izveidota, un 1998. gada 31. augustā tika nolemts sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda pakāpenisku atmaksu garantēt, uzliekot nodrošinātu ķīlu dažādai *Sniace* kustamai un nekustamai mantai. Šajos apstākļos VSAK 1998. gada 6. jūlijā kā nodrošinājumu ieguva šī uzņēmuma ražošanas iekārtas un arī "ieguva tiesības uz nominālvērtību ESP 3 485 038 195 apmērā", proti, uz summu, kas atbilst faktiskajai parāda pamatsummai. Attiecībā uz *Fogasa* Komisija norāda, ka arī šī organizācija ir nodrošinātais aizdevējs un ka 1995. gada 10. augustā tai tika izsniegta hipotēka pilnam parāda nodrošinājumam.

120 Turpinājumā Komisija atzīmē, ka neviens no *Sniace* privātajiem aizdevējiem neveica aizdevumu piedziņu piespiedu kārtā. Tā uzsver, ka šīs sabiedrības galvenais privātais aizdevējs — *Banesto* — neveica piespiedu piedziņu, kaut arī tā aizdevumi gandrīz 5 miljardu ESP apmērā bija nodrošināti ar hipotēku. Citiem vārdiem, Komisija apstrīd apgalvojumu, ka privātais aizdevējs, kas būtu līdzīgā situācijā kā *Fogasa*, būtu pārdevis *Sniace* sniegto hipotēku. Tā uzskata, ka šai organizācijai nebija iemesla veikt aizdevuma piedziņu piespiedu kārtā, jo tai bija priekšroka *Sniace* maksātnespējas gadījumā.

121 Visbeidzot Komisija apgalvo, ka VSAK un *Fogasa* "ieņēma stingrāku un efektīvāku nostāju nekā uzņēmuma privātie aizdevēji". Komisija un Spānijas Karaliste uzstāj, ka šīs organizācijas nepiedalījās 1996. gada oktobra vienošanās. Tās paskaidro, ka, ņemot vērā ļoti nedrošo *Sniace* finansiālo situāciju, privātie aizdevēji, piedaloties šajā vienošanās un aizstājot 40 % no aizdevumiem ar šīs sabiedrības akcijām, atteicās no saviem aizdevumu tikpat lielā apjomā. Komisija piebilst, ka parādu atmaksas nosacījumi, ko paredzēja 1996. gada oktobra vienošanās, ir jūtami neizdevīgāki par tiem, kas ir vienošanās ar VSAK un *Fogasa*. Šī atmaksa bija jāveic astoņu gadu laikā un procenti no pamatsummas netika aprēķināti.

122 Treškārt, Komisija apgalvo, ka Spānijas valsts iestādes tai "ticami" garantēja, ka VSAK bija rīkojusies, "lai saglabātu visas savas tiesības attiecībā uz *Sniace*". Spānijas Karaliste apgalvo, ka VSAK un *Fogasa* bija labākas iespējas atgūt tiem pienākošos parādus, noslēdzot apstrīdētās vienošanās, nekā gadījumā, ja tiktu pieprasīta tūlītēja aizdevuma atmaksa. Komisija piekrīt, ka, izvērtējot iespējamā atbalsta piešķiršanu, tā neņēma vērā nedz 1996. gada augustā izstrādāto sanācijas plānu, nedz pārstrukturēšanas plānu, uz kuru Spānijas valsts iestādes atsaucās administratīvā procesa laikā.

123 Ceturtkārt, Komisija norāda, ka prasītājs nesniedza nevienu pierādījumu, lai pamatotu savu apgalvojumu, ka VSAK nav attiecīgi rīkojusies un ir pieļāvusi *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parāda uzkrāšanos laikposmā no 1991. līdz 1996. gadam. Tā vēlreiz apstiprina, ka, ņemot vērā maksājumu pārtraukšanas procedūru, "likumīgi summas daļa nebija atgūstama" un ka *Sniace* bija apturējusi savu darbību attiecīgā laikposma lielākajā daļā. Turklāt Komisija un Spānijas Karaliste atgādina, ka *Fogasa* bija ar likumu uzlikts pienākums pārskaitīt algu darbiniekiem, kuriem maksājumu pārtraukšanas dēļ vēl nebija samaksāts, un tad pārņemt darbinieku tiesības un prasījumus, lai atgūtu avansā izmaksātās summas.

124 Piektkārt, Komisija apgalvo, ka neviena norāde neļauj uzskatīt, ka *Sniace* neizpildīja vienošanās par parāda atgūšanas termiņa pagarināšanu un parādu atmaksu.

125 Sestkārt, Komisija un Spānijas Karaliste uzskata, ka VSAK un *Fogasa* bija pietiekošas garantijas (skat. šī sprieduma 119. punktu).

126 Septītkārt, Komisija atzīmē, ka atbilstoši Spānijas tiesību aktiem sociālās apdrošināšanas iemaksu parādi automātiski palielinās par 20 % un tiem piemēro likumisko gada procentu likmi vismaz 9 % apmērā. Tādējādi sociālās apdrošināšanas iemaksu

parādu neatgūšana vai šo parādu atmaksas atlikšana attiecīgajam uzņēmumam automātiski nesniedz būtisku finansiālu priekšrocību. Spānijas Karaliste, atsaucoties uz sprieduma lietā *Tubacex* 47. punktu, piebilst, ka vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu un parādu atmaksu neradīja jaunus *Sniace* parādus valsts iestādēm, tādejādi nevar uzskatīt, ka šis uzņēmums būtu ieguvis jebkādas ekonomiskas priekšrocības.

Tiesas vērtējums

127 Saskaņā ar EKL 87. panta 1. punktu, "[j]a vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp valstīm".

128 Vispirms ir jāapskata, vai šajā gadījumā ir ievērots valsts atbalsta definīcijā ietvertais nosacījums, ka valsts atbalstam ir jāattiecas uz konkrētu uzņēmumu (Tiesas 1998. gada 1. decembra spriedums lietā C-200/97 *Ecotrade*, *Recueil*, I-7907. lpp., 40. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 29. septembra spriedums lietā T-55/99 *CEMT*/Komisija, *Recueil*, II-3207. lpp., 39. punkts).

129 Ir jāatgādina, ka EKL 87. panta 1. punkts neattiecas uz vispārpiemērojamiem pasākumiem. Tomēr judikatūrā jau ir precizēts, ka pat intervences pasākumiem, kas pirmajā acumirklī ir piemērojami visiem uzņēmumiem, ir zināms atlases raksturs un, attiecīgi, tos var uzskatīt par pasākumu, kas sniedz priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētām precēm. Tā tas ir gadījumā, ja administrācijai, kurai ir jāpiemēro vispārējā norma, ir diskrecionāra vara attiecībā uz akta piemērošanu (Tiesas 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-241/94 Francija/Komisija,

Recueil, I-4551. lpp., 23. un 24. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Ecotrade*, 40. punkts, un 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-295/97 *Piaggio*, *Receuil*, I-3735. lpp., 39. punkts).

130 Šajā lietā ir jāatzīst, ka *VSAK* un *Fogasa* ir noteikta diskrecionāra vara gan vienošanās par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu un parādu atmaksu noslēgšanai, gan lai vienotos par noteiktiem šo nolīgumu nosacījumiem, piemēram, maksājumu grafiku, kavējuma naudas apmēru un pietiekamām garantijām, kas tiek piedāvātas kā parādu atmaksas nodrošinājums. Pirmkārt, tas skaidri izriet no noteikumiem, kas reglamentē šo divu organizāciju darbību. Tādējādi, attiecībā uz VSAK, no Vispārējā sociālās apdrošināšanas likuma 20. panta un no 1996. gada 6. oktobra karaļa dekrēta 40. panta 1. punkta izriet, ka šai organizācijai ir tiesības vienoties par sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām. Arī no 1995. gada 6. oktobra karaļa dekrēta 40. panta 1. punkta izriet, ka VSAK ir tiesības izvērtēt "citu īpašu apstākļu" [esamību], kas parādniekam liedz nomaksāt parādu. Attiecībā uz *Fogasa* 1985. gada 6. marta karaļa dekrēta 32. pants nosaka, ka arī šai organizācijai ir tiesības vienoties par parādu atgūšanu. Turklāt, kā atzīst ģenerāladvokāts La Pergola [*La Pergola*] savu secinājumu 8. punktā spriedumā lietā *Tubacex*, *Recueil*, I-2461. lpp., Nodarbinātības un sociālās drošības ministra 1985. gada 20. augusta lēmuma nosacījumi, kas minēti secinājumu 7. punktā, apstiprina, ka *Fogasa* šajā jautājumā ir diskrecionārā vara. Otrkārt, Komisija pati 1998. gada 28. oktobra lēmuma 81. un 89. apsvērumā atzīst, ka VSAK un *Fogasa* ir diskrecionāra vara, lai vienotos par parādu pakāpenisku atmaksu vai atmaksu pa daļām un noteiktu konkrētus nosacījumus. Tādējādi 81. apsvērumā tā nosaka, ka "[..] nav apstrīdams, ka tiesiskais regulējums sociālās apdrošināšanas jomā piešķir iestādēm noteiktu diskrecionāru varu, izskatot individuālus gadījumus, kas ir arī izmantota šajā lietā". 89. apsvērumā tā norāda, ka "*Fogasa* ir diskrecionāra vara atlikt vai sadalīt aizdevuma atmaksu līdz pat astoņu gadu laikposmam".

131 Turklāt ir jāievēro, ka prasītājs kritizē ne tikai VSAK un *Fogasa* noslēgtās vienošanās par parāda atgūšanas termiņa pagarināšanu vai parādu atmaksu ar *Sniace*. Prasītājs

arī norāda, ka tās piekrita tam, ka šī sabiedrība nepilda šīs vienošanās un attiecībā uz VSAK — ka tā pieļāva, ka papildus vienošanai par pakāpenisku atmaksu *Sniace*, vismaz sākot no 1991. gada februāra, vairākus gadus nemaksā savu sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu. Tomēr nav apstrīdams, ka šāda rīcība ir šo organizāciju diskrecionārās varas ietvaros.

132 Turklāt Spānijas Karaliste nevar pamatot savus argumentus ar to, ka VSAK lēmums pagarināt *Sniace* parādu atmaksas termiņu nebija patvaļīgs. Faktiski, lai novērstu, ka tas tiek kvalificēts kā vispārējs pasākums, nav jānoskaidro, vai šīs valsts organizācijas rīcība bija patvaļīga. Jāatzīst, kā tas jau ir izdarīts šajā lietā, ka minētajai organizācijai ir diskrecionāra vara attiecībā uz vienošanos par parādu atgūšanas termiņa pagarināšanu vai parādu atmaksu pa daļām noslēgšanu un konkrētu šo vienošanos nosacījumu noteikšanu.

133 Tādējādi ir jāsecina, ka nosacījums par atbalsta īpašo raksturu šajā lietā ir izpildīts.

134 Turpinājumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, EKL 87. panta 1. punkta mērķis ir novērst, lai tirdzniecību starp dalībvalstīm iespaidotu valsts iestāžu sniegtas priekšrocības, kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai (Tiesas 1987. gada 24. februāra spriedums lietā 310/85 *Deufil*/Komisija, *Recueil*, 901. lpp., 8. punkts; 1994. gada 15. marta spriedums lietā C-387/92 *Banco Exterior de España*, *Recueil*, I-877. lpp., 12. punkts, un 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-39/94 *SFEI* u.c., *Recueil*, I-3547. lpp., 58. punkts). Valsts atbalsta jēdziens ietver ne tikai pozitīvas priekšrocības, tādas kā subsīdijas, aizdevumi vai uzņēmuma akciju pārpirkšana, bet arī intervences, kas visdažādākajā veidā atvieglo izmaksas, kas parasti ir iekļautas uzņēmuma budžetā un kurām — kas tādējādi nav subsīdijas vārda tiešā nozīmē — ir tāds pats raksturs un līdzīgas sekas (šajā spriedumā minētais spriedums lietā *Banco Exterior de España*, 13. punkts).

135 Šajā lietā ir jāatzīst, ka VSAK un *Fogasa* noteikti rīcības aspekti, uz ko norāda prasītājs, nodrošināja *Sniace* būtiskas ekonomiskās priekšrocības.

136 Tādējādi attiecībā uz VSAK no lietas materiāliem izriet, ka šī organizācija ļāva *Sniace* nemaksāt sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu laikposmā vismaz no 1991. gada februāra līdz 1997. gada februārim, šādi ļaujot šai sabiedrībai uzkrāt parādu par kopējo summu ESP 3 510 387 323 un palielināt kavējuma naudu līdz ESP 615 056 349 ar likumisko procentu likmi. Tikai 1996. gada 8. martā VSAK reaģēja uz *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu nemaksāšanu, noslēdzot pirmo vienošanos par parāda termiņa pagarināšanu. Tomēr, lai gan *Sniace* šo vienošanos nekad nebija pildījusi (skat. šī sprieduma 138. punktu), VSAK piekrita tam, ka šī sabiedrība uzkrāj jaunus sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus līdz 1997. gada februārim, kas tika pieskaitīti tiem parādiem, uz kuriem attiecās 1996. gada 8. marta vienošanās.

137 Tomēr ir skaidrs, ka kompetentas valsts organizācijas rīcība, kas ir pilnvarota saņemt sociālās apdrošināšanas iemaksas, pieļaujot minēto iemaksu nokavējumu, neapstrīdami piešķir būtiskas ekonomiskas priekšrocības uzņēmumam, uz kuru tā attiecas, atvieglojot šim uzņēmumam izmaksas, kas izriet no normālas sociālās apdrošināšanas sistēmas piemērošanas (Tiesas 1999. gada 29. jūnija spriedums lietā C-256/97 *DM Transport*, *Recueil*, I-3913. lpp., 19. punkts).

138 Tāpat nav strīda par to, ka *Sniace* nepildīja 1996. gada 8. marta vienošanos, ko groza 1996. gada 7. maija vienošanās. Tādējādi, kā norāda Spānijas Karaliste, šī vienošanās faktiski nekad nestājās spēkā, jo *Sniace* "neveica to parādu atmaksu, kuriem bija iestājies atmaksas termiņš". Tomēr VSAK nevis pieprasīja tūlītēju visa parāda atmaksu, kā tā šajos apstākļos bija tiesīga darīt, bet gan piekrita 1997. gada 30. septembrī noslēgt jaunu vienošanos ar *Sniace* par parādu termiņu pagarināšanu. Šādi rīkojoties, VSAK neapšaubāmi sniedza būtisku priekšrocību *Sniace*. Faktiski, kā tas izriet arī no 1998. gada 28. oktobra lēmuma 80. apsvēruma, ja parādu no *Sniace* atgūtu piespiedu kārtā, ņemot vērā uzņēmuma īpaši smago finansiālo situāciju, tas varētu novest pie uzņēmuma slēgšanas.

139 Argumentam, ko Komisija balsta uz to, ka, saskaņā ar Spānijas piemērojamiem tiesību aktiem, procentus un kavējuma naudu automātiski piemēro sociālās apdrošināšanas iemaksu parādiem, nav nozīmes. Jebkura procentu un kavējuma nauda, ko ir jāmaksā ievērojamās finansiālās grūtībās nonākušam uzņēmumam, lai apmaiņā pret to saņemtu nozīmīgus maksājumu atvieglojumus, tādus kā šajā lietā VSAK piešķīra *Sniace*, nevar pilnībā atcelt šī uzņēmuma gūto priekšrocību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *DM Transport*, 21. punkts).

140 Attiecībā uz *Fogasa* no lietas materiāliem izriet, ka šī organizācija 1993. gada 5. novembrī noslēdza ar *Sniace* vienošanos, saskaņā ar kuru *Sniace* apņēmās atmaksāt pamata summu ESP 897 652 789 ar kavējuma naudu ESP 465 055 911 un procentus, kas ir aprēķināti pēc likumiskās 10 % likmes, kopsummā ESP 1 362 708 700, veicot maksājumus reizi pusgadā astoņus gadus. ESP 897 652 789 atbilst summai, ko *Fogasa* pārskaitīja algās un pabalstos, kas *Sniace* bija jāsamaksā savam personālam.

141 Šīs vienošanās 1. pielikumā, ko Spānijas Karaliste paziņoja, atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumu (skat. šī sprieduma 38. punktu), norādīts, ka pusgada maksājumu apjoms progresīvi palielinājās šādi: ESP 20 000 000 (1994. gada otrais pusgads un 1995. gada pirmais pusgads), ESP 35 000 000 (1995. gada otrais pusgads un 1996. gada pirmais pusgads), ESP 55 000 000 (1996. gada otrais pusgads un 1997. gads), ESP 80 000 000 (1998. līdz 2000. gads) un ESP 71 326 395 (2001. gads). Procentu maksājumi tika atlikti līdz 2000. gadam (četri pusgada maksājumi, katrs ESP 116 263 978 apmērā).

142 No Spānijas Karalistes sniegtās informācijas, atbildot uz citu Pirmās instances tiesas uzdoto jautājumu (skatīt šī sprieduma 38. punktu), izriet, ka *Sniace* tikai daļēji izpildīja 1993. gada 5. novembra vienošanos. Tādējādi 1994. gadā tā pārskaitīja tikai

ESP 10 000 000 no paredzētajiem ESP 20 000 000, 1995. gadā — tikai ESP 30 000 000 no paredzētajiem ESP 55 000 000, 1996. gadā — tikai ESP 35 000 000 no paredzētajiem ESP 90 000 000, 1997. gadā — tikai ESP 15 000 000 no paredzētajiem ESP 110 000 000 un 1998. gadā — tikai ESP 120 000 000 no paredzētajiem ESP 160 000 000. Noslēdzot 1999. gada 18. marta vienošanos, ar atpakaļejošu spēku tika grozīts 1993. gada 5. novembra vienošanās 1. pielikumā paredzētais maksājumu grafiks.

143 1995. gada 31. oktobrī *Fogasa* noslēdza otru vienošanos ar *Sniace*, saskaņā ar kuru *Sniace* apņēmās atmaksāt pamata summu ESP 229 424 860 līdz ar kavējuma naudu ESP 110 035 018 un procentiem, kas aprēķināti pēc likumiskās 9 % likmes, kas kopā sastāda ESP 339 459 878, veicot maksājumus reizi pusgadā astoņus gadus. ESP 229 424 860 atbilst summai, ko *Fogasa* turpināja pārskaitīt kā algas un pabalstus, kas *Sniace* bija jāsamaksā savam personālam saskaņā ar 1993. gada 5. novembra vienošanos.

144 1995. gada 31. oktobra vienošanās 1. pielikumā, ko Spānijas Karaliste paziņoja, atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumu (skatīt šī sprieduma 38. punktu), norādīts, ka pusgada maksājumu apjoms progresīvi palielinājās šādi: ESP 10 000 000 (1996. gada 1. maijs, 1996. gada 1. novembris, 1997. gada 1. maijs, 1997. gada 1. novembris, 1998. gada 1. maijs un 1998. gada 1. novembris), ESP 15 000 000 (1999. gada 1. maijs, 1999. gada 1. novembris, 2000. gada 1. maijs, 2000. gada 1. novembris, 2001. gada 1. maijs un 2001. gada 1. novembris), ESP 20 000 000 (2002. gada 1. maijs, 2002. gada 1. novembris un 2003. gada 1. maijs) un ESP 19 424 860 (2003. gada 1. novembris). Procentu maksājums tika atlikts līdz pēdējā pusgada maksājumam.

145 No Spānijas Karalistes sniegtās informācijas, atbildot uz citu Pirmās instances tiesas uzdoto jautājumu (skat. šī sprieduma 38. punktu), izriet, ka *Sniace* nav izpildījusi arī 1995. gada 31. oktobra vienošanos. Faktiski, līdz 1998. gada decembrim tā pārskaitīja

tikai ESP 30 000 000 no paredzētajiem ESP 60 000 000. No 1998. gada decembra līdz 2001. gada decembrim tā papildus pārskaitīja tikai ESP 50 000 000 no paredzētajiem ESP 90 000 000. Ar 1999. gada 18. marta vienošanos ar atpakaļejošu spēku tika grozīts 1995. gada 31. oktobra vienošanās 1. pielikumā paredzētais parāda maksājumu grafiks, tāpat kā 1993. gada 5. novembra maksājumu grafiks.

146 Pirmās instances tiesa atzīst, ka piekrītot pārskaitīt algas un pabalstus, par ko noslēgtas 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās, *Fogasa* apmierināja *Sniace* darbinieku likumīgos lūgumus. Šajā ziņā šīs organizācijas intervence neietver valsts atbalsta elementus. Taču algas un pabalsti, kas pienākas uzņēmuma darbiniekiem, ir daļa no uzņēmuma parastajām darbības izmaksām, kas tam principā ir jāsedz no saviem līdzekļiem. Tādējādi jebkura publiska intervence ar mērķi finansēt šos izdevumus var veidot valsts atbalstu katru reizi, kad tās rezultātā uzņēmums iegūst priekšrocības, ja maksājums tiek pārskaitīts tieši uzņēmumam vai tā darbiniekiem ar valsts iestādes starpniecību. Pieļaujot, ka minētās atmaksas pa daļām pārskaitījumi netiek veikti termiņā, *Fogasa* sniedza nepārprotamu ekonomisku priekšrocību *Sniace*, atvieglojot apgrūtinājumu, kas parasti gulstas uz uzņēmuma budžetu. Šī priekšrocība ir jo vairāk acīmredzama, ņemot vērā to, ka, tā kā *Sniace* neizpildīja savus pienākumus saskaņā ar 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanām, *Fogasa* varēja pieprasīt tūlītēju visas aizdevuma summas atmaksu, vajadzības gadījumā pat norādot tās labā nostiprināto hipotēku.

147 Komisija nevar attaisnot minēto VSAK un *Fogasa* rīcību ar to, ka laikposmā no 1993. līdz 1996. gadam *Sniace* bija maksājumu pārtraukšanas stāvoklī. Pirmkārt, tas nepaskaidro, kāpēc VSAK piekrita, ka *Sniace* turpina nemaksāt sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu par 1991. un 1992. gadu. Otrkārt, tas, ka noritēja maksājumu pārtraukšanas procedūra, neliedza *Sniace* pildīt maksāšanas pienākumu, kas tai bija saistošs saskaņā ar VSAK un *Fogasa* noslēgtajam vienošanām par parāda atgūšanas termiņa pagarināšanu, jo vairāk tāpēc, ka šīs vienošanās, izņemot 1997. gada 30. septembra vienošanos, bija noslēgtas ar administratoru, ko Spānijas tiesa iecēla

šīs procedūras ietvaros. Visbeidzot, ir jāatzīst, ka prasītājs un Komisija piekrīt apgalvojumam, ka *Sniace* sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus, kas radusies pēc maksājumu pārtraukšanas procedūras uzsākšanas, jebkurā gadījumā šīs procedūras laikā varētu piedzīt piespiedu kārtā. Jebkurā gadījumā, visus sociālās apdrošināšanas iemaksu parādus, kas bija jāatmaksā, sākot no 1991. gada februāra, kā arī parādus *Fogasa*, ko ietver 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanās, varētu piedzīt piespiedu kārtā maksājumu pārtraukšanas procedūras beigās, proti, 1996. gada oktobrī.

148 Komisija nevar balstīt argumentu uz to, ka *Sniace* apturēja savu darbību 1993. un 1996. gada daļā, kā arī 1997. gada sākumā. Pirmkārt, arī šis apstāklis nekādi nepamato to, ka *Sniace* nesamaksāja savu sociālās apdrošināšanas iemaksu parādu par 1991. un 1992. gadu. Tas nepaskaidro arī to, kāpēc šīs sabiedrības ienākumi 1994. un 1995. gadā nebija pietiekami, lai tā varētu samaksāt sociālās apdrošināšanas iemaksas par šiem diviem gadiem. Otrkārt, attiecībā uz 1993. gada 5. novembra un 1995. gada 31. oktobra vienošanām Komisija nav ņēmusi vērā to, ka pusgada maksājumu apmērs bija krietni mazāks parāda atmaksas perioda sākumā nekā šī paša perioda beigās (skat. šī sprieduma 141. un 144. punktu). Turklāt procentu maksājums tika atlikts līdz pēdējiem diviem parāda atmaksas laikposma gadiem gadījumā ar 1993. gada 5. novembra vienošanos (vai arī 2000. un 2001. gads) un līdz pēdējai iemaksai gadījumā ar 1995. gada 31. oktobra vienošanos (2003. gada 1. novembris).

149 Tomēr, lai iepriekš minētās priekšrocības kvalificētu kā valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, ir jānoskaidro, vai *Sniace* tās nevarēja iegūt ar normālos tirgus nosacījumos (iepriekš minētā sprieduma lietā *SFEI* u.c. 60. punkts un iepriekš minētā sprieduma lietā *DM Transport* 22. punkts). Precīzāk — ir jāizskata, vai Komisija nav pieļāvusi acīmredzami kļūdu vērtējumā, secinot, ka VSAK un *Fogasa* ir rīkojušās kā iespējamais privātais aizdevējs, ja tas atrastos tikpat līdzīgā situācijā attiecībā pret saviem parādniekiem kā šīs divas organizācijas.

150 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka tiktāl, ciktāl Komisijai, piemērojot privātā aizdevēja kritēriju, ir jāveic sarežģīti ekonomiski vērtējumi, tāpat kā piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju, šī piemērošana saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir pakļauta tiesas kontrolei, kas aprobežojas ar to, ka tiek pārbaudīta procesuālo noteikumu un pamatojumu ievērošana, minēto faktu precīzs uzskaitījums un tas, vai šo faktu vērtējumā nav pieļauta acīmredzama kļūda vai pilnvaru nepareiza izmantošana (skat. pēc analoģijas, Tiesas 1996. gada 29. februāra spriedumu lietā C-56/93 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-723. lpp., 11. punkts, un 2003. gada 8. maija spriedumu apvienotajās lietās C-328/99 un 399/00 Itālija un *SIM 2 Multimedia*/Komisija, *Recueil*, I-4035 lpp., 39. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedums lietā T-152/99 *HAMSA*/Komisija, *Recueil*, II-3049. lpp., 127. punkts).

151 Pirms uzsākt šo pārbaudi, ir jānoraida Komisijas apgalvojums, ka spriedumā lietā *Tubacex* Tiesa nosprieda, ka principā nedz VSAK noslēgtās vienošanās par parāda atgūšanas termiņa pagarināšanu, nedz *Fogasa* noslēgtā vienošanās par parādu atmaksu pašas par sevi neveido valsts atbalstu un ka tikai atsevišķi šo vienošanos nosacījumi var tikt kontrolēti, ņemot vērā tiesību aktus par valsts atbalstu. Kā to pamatoti norādījis arī prasītājs, Apstrīdētajā lēmumā lietā, kas ir pamatā šim spriedumam, Komisija uzskatīja, ka noslēgtās vienošanās starp šīm divām organizācijām un diviem minētajiem Spānijas uzņēmumiem ietvēra valsts atbalsta elementus tikai tiktāl, ciktāl piemērotā procentu likme bija zemāka par tirgus procentu likmi. Šajā lietā Spānijas Karaliste — prasītāja — lūdza atcelt tikai šo lēmuma aspektu. Tādējādi Tiesai netika uzdots jautājums, vai tas, ka šādas vienošanās ir noslēgtas, un to nosacījumi paši par sevi var veidot valsts atbalstu.

152 Patiesībā Komisijai katrā atsevišķā gadījumā un, ņemot vērā lietas apstākļus, ir jāpārbauda, vai VSAK vai *Fogasa* lēmums akceptēt grūtībās nonākuša uzņēmuma parādu pārstrukturēšanu, kā arī šīs pārstrukturēšanas noteikumi atbilst privātā aizdevēja kritērijam.

153 Ir jāpiebilst, ka Komisijas arguments, ko tā cenšas balstīt uz spriedumu lietā *Tubacex*, jebkurā gadījumā nav pieņemams. Šajā lietā VSAK un *Fogasa* ir pārmests ne tikai tas, ka tās noslēdza vienošanās par parāda pārstrukturēšanu ar *Sniace*, bet galvenokārt tas, ka tās ļāva *Sniace* nepildīt šīs vienošanās.

154 No Apstrīdētā lēmuma, kā arī no Komisijas rakstveida dokumentiem izriet, ka tā trīs iemeslu dēļ uzskatīja, ka VSAK un *Fogasa* šajā lietā nerīkojās kā privātais aizdevējs.

155 Pirmkārt, Komisija salīdzināja šo divu organizāciju rīcību ar *Sniace* privāto aizdevēju rīcību. Tā balsta argumentu galvenokārt uz faktu, ka VSAK un *Fogasa*, izmantojot savas atturēšanās tiesības, nepiedalījās 1996. gada oktobra vienošanās un ka līdz ar to, atšķirībā no privātajiem aizdevējiem, tās *de facto* neatteicās no 40 % no saviem aizdevumiem. Komisija piebilst, ka šajā vienošanās paredzētie parāda atmaksas nosacījumi ir būtiski neizdevīgāki privātiem aizdevējiem, nekā tie nosacījumi, par ko ir panākta vienošanās ar VSAK un *Fogasa* (2000. gada 20. septembra lēmuma 24. un 25. apsvērums, iebildumu raksta 17., 52., 60., 65., 101. un 106. punkts un atbildes uz repliku 26. punkts).

156 Šis pirmais salīdzinājums ir acīmredzami kļūdains. VSAK un *Fogasa* atradās atšķirīgā situācijā nekā *Sniace* privātie aizdevēji. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka šīm organizācijām bija atturēšanās tiesības, ka to aizdevumi ir nodrošināti un ka tām ir noteiktas garantijas, proti, ķīla VSAK gadījumā un hipotēka *Fogasa* gadījumā. Turklāt ir jānorāda, ka 2002. gada 20. septembra lēmuma 26. apsvērumā Komisija pati uzsvēra, ka "privātiem aizdevējiem piedāvātie nosacījumi nebija tādi paši, par kādiem pastāvēja vienošanās ar publiskiem aizdevējiem, ņemot vērā valsts iestāžu stāvokli, sniegto nodrošinājumu un atturēšanās tiesības" un ka "salīdzinošā pieeja" šīm divām aizdevēju kategorijām šajā lietā nav privātā aizdevēja kritērija pareiza piemērošana.

157 Otrkārt, Komisija norāda faktu, ka *Banesto* neveica piespiedu aizdevumu piedziņu, lai gan tie bija nodrošināti ar hipotēku (iebildumu raksta 53. un 90. punkts un atbildes uz repliku 26. punkts).

158 Jāatzīst, ka šis otrais salīdzinājums acīmredzami nav pārliecinošāks par pirmo. Lietas materiālos nav nevienas norādes, kas ļautu uzskatīt, ka *Banesto* atradās līdzīgā situācijā kā VSAK un *Fogasa*. Šajā sakarā ir jāpiezīmē, ka lietas materiālos nav nevienas norādes, pat ne kopsavilkuma, uz apstākļiem, ar ko šī banka pamato lēmumu neveikt savu aizdevumu piespiedu piedziņu. Jo īpaši nav precizējumu par *Sniace* parāda *Banesto* atmaksas nosacījumiem, par jautājumu, vai līdz tam *Sniace* ir pildījusi savas līgumsaistības pret *Banesto*, un par to, vai *Banesto* tāpat kā VSAK ir gadiem ilgi ļāvusi parādam uzkrāties. Attiecībā uz VSAK turklāt ir jāatzīst ka, atšķirībā no *Banesto*, šis aizdevums nebija nodrošināts ar hipotēku. Saskaņā ar Spānijas Karalistes rakstveidā sniegto informāciju, tikai 1998. gada otrajā pusē *Sniace* sniedza VSAK pietiekošas garantijas apmaiņā pret *Sniace* parāda atmaksas termiņa pagarināšanu.

159 Treškārt, Komisija uzskata, ka, noslēdzot minētās vienošanās par parādu atgūšanas termiņu pagarināšanu un parādu atmaksu, VSAK un *Fogasa* "savukārt mēģināja izmantot visas iespējas pilnībā atgūt summas, kas [tām] pienācās, neciešot finansiālus zaudējumus" (2000. gada 20. septembra lēmuma 30. apsvērums). 2000. gada 20. septembra lēmuma 29. apsvērumā, kas ietver atsauci uz 1998. gada 28. oktobra lēmumu, Komisija, runājot par VSAK, precizē, ka "izvairoties no piespiedu parāda piedziņas, lai neriskētu izprovocēt uzņēmuma likvidāciju, [šī organizācija] ir rīkojusies, izmantojot visas parāda atgūšanas iespējas".

160 Jāatzīst, ka arī šie apgalvojumi nav pamatoti. Pirmkārt, tie ir tiešā pretrunā ar Komisijas atkārtotajam apgalvojumam, ka VSAK un *Fogasa* ir pietiekoši nodrošinājumi un garantijas, tādēļ tām nebija iemesla veikt aizdevumu piespiedu piedziņu.

Otrkārt, Komisijai nebija pietiekošas informācijas, lai pilnībā varētu izvērtēt *Sniace* plānus attiecībā uz uzņēmuma rentabilitāti un spēju darboties. Tādējādi ir jāatzīmē, ka brīdī, kad Pirmās instances tiesa procesa organizatorisko pasākumu ietvaros (skat. šī sprieduma 38. punktu) aicināja paziņot rezultātu (apgrozījuma un ieņēmumu vai zaudējumu) attīstību un *Sniace* parāda apjomu no 1991. līdz 2000. gadam, Spānijas Karaliste atzina, ka tai šo datu nav. Šādos apstākļos nevar paļauties uz Komisijas apgalvojumu, ka "Spānijas valdība [..] sniedza atbildētājai ticamu pārliecību, ka sociālās drošības [dienests] rīkojās [..] nolūkā saglabāt visas savas tiesības attiecībā pret *Sniace*". Vēl jo vairāk — Komisijai nebija nekāda ticama un reāla *Sniace* pārstrukturēšanas plāna. Attiecībā uz 1996. gada augustā izstrādāto sanācijas plānu gan Komisija, gan Spānijas Karaliste vairākkārt uzsvēra, ka tas nebija pieņemams un ka tas nenoteica Spānijas valsts iestāžu rīcību (skat. jo īpaši lēmumu par procedūras uzsākšanu atbilstoši ar EKL 87. panta 2. punktam un 1998. gada 28. oktobra lēmuma 103. apsvērumu). Savā iebildumu rakstā Komisija pat precizēja, ka sanācijas plāns nevar būt par pamatu tās vērtējumam (iebildumu raksta 68. punkts). Attiecībā uz pārstrukturēšanas plānu, uz kuru Komisija atsaucas sava iebildumu raksta 70. punktā, ir jāatzīst, ka šajā pašā iebildumu raksta punktā Komisija atzina, ka šis plāns tai netika paziņots. 1998. gada 28. oktobra lēmuma 102. apsvērumā Komisija norāda, ka Spānijas valsts iestādes "nemēģināja pierādīt, ka pastāv pienācīgs pārstrukturēšanas plāns". Kad Komisijai tiesas sēdē tika uzdoti jautājumi par šo plānu, tā apstiprināja, ka nav to ņēmusi vērā, pieņemot Apstrīdēto lēmumu.

161 Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, secinot, ka VSAK un *Fogasa* pārmestā rīcība atbilst privātā aizdevēja kritērijam.

162 No tā izriet, ka pirmais pamats ir pamatots un, tātad, Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkts ir jāatceļ, neizvērtējot otro pamatu.

Par lūgumu iesniegt dokumentus

163 Savā prasības pieteikumā prasītājs, balstoties uz Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 21. pantu (jaunajā redakcijā — Tiesas Statūtu 24. pants) un Reglamenta 65. pantu, lūdz Pirmās instances tiesu pieprasīt Komisijai iesniegt vairākus apsvērumus, ko Spānijas valdība iesniedza pēc tam, kad prasītājs iesniedza sūdzību un tika uzsākta procedūra atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam.

164 Savā replikā prasītājs norāda, ka ar šo lūgumu tas nepārprotami vēlas panākt, lai Pirmās instances tiesa pieņem procesa organizatorisko pasākumu atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. panta 4. punktam.

165 Komisija un Spānijas Karaliste iebilst pret šo lūgumu. Tās uzskata, ka prasītājs to iesniedz pierādīšanas līdzekļu ietvaros, ko paredz Reglamenta 65. pants, bet ka tam vēl ir jāprecizē strīdīgie fakti, ko pierādīs iesniegtie dokumenti. Tās piebilst, ka dalībvalsts sniegtajiem apsvērumiem šī administratīvā procesa ietvaros ir konfidenciāls raksturs.

166 Atbildē uz repliku Komisija norāda, ka prasītājs savā replikā ir atsaucis lūgumu veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, lai to aizvietotu ar lūgumu pieņemt procesa organizatoriskos pasākumus. No tā Komisija secina, ka prasītājam atbilstoši Reglamenta 87. panta 5. punkta pirmajai daļai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies, jo tas atteicies no saviem prasījumiem.

167 Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, ko veica Pirmās instances tiesa (skat. šī sprieduma 38. punktu), Komisija iesniedza vairākus dokumentus, ko prasītājs lūdza iesniegt. Šādos apstākļos par šo lūgumu nav jālemj, jo ir zudis tā priekšmets.

Par tiesāšanās izdevumiem

168 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāsedz savi, kā arī jāatlīdzina prasītāja tiesāšanās izdevumi saskaņā ar prasītāja prasījumiem.

169 Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītājam nav jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi, kas radušies sakarā ar prasījumu par pierādījumu savākšanas pasākumu pieņemšanu, no kā prasītājs replikā atteicās. Ir skaidrs, ka sākumā prasītājs vēlējās panākt, lai Pirmās instances tiesa uzdod iesniegt noteiktus dokumentus procesa organizatorisko pasākumu pieņemšanai, nevis pierādījumu savākšanas pasākumu ietvaros. Prasītāja iesniegtie precizējumi šajā jautājumā ir jāsaprot nevis kā atteikšanās, bet kā vienkāršas kļūdas labojums, norādot uz Pirmās instances tiesas Reglamenta piemērojamo normu.

170 Pamatojoties uz Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 4. punktu, Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA

(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) **atcelt 1. panta 1. punktu Komisijas 1998. gada 28. oktobra Lēmumā 1999/395/EK par valsts atbalstu, ko Spānijas piešķīra *Sniace, SA*, kas atrodas *Torrelavega*, Kantabrijā, kas ir grozīts ar Komisijas 2000. gada 20. septembra Lēmumu 2001/43/EK;**

2) **Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina prasītāja tiesāšanās izdevumus;**

3) **Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

García-Valdecasas Lindh Cooke

Legal Martins Ribeiro

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 21. oktobrī.

Sekretārs Priekšsēdētājs

H. Jung R. García-Valdecasas